

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Hétfő 1000 24 korona.
Hétfő 1000 2 korona.

VIDEKEN:

Hétfő 1000 28 korona.
Hétfő 1000 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

— azonos méretű egy sor 30 fillér
— azonos méretű két sor 45 fillér

Művészi díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osztrák egyetemes
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 21. sz.
TELEFON-SZÁM: 134.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 4

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Trónörökösök, ha erre járnak.
- Nem lesz semmi a végrehajtási törvényből.
- Megsemmisített közgyűlési határozat.
- Katonai gyakorlatok Aradmegyében.
- Román párttertekezlet Aradon.
- A rétsági merénylet.
- Megkerült Relcher Károly főügyész tolvaja.
- Óngyilkos királyi tanácsos.
- Legördült a függöny.
- A román trónörökös pár kalandos utja Aradmegyében
- Meghiúsult gyilkosság.
- Gyilkosság a városfalban.
- Darabmentő magyar atléták.
- Nyár van.
- Óngyilkos urlaszony.
- Bácska közgazgatás.
- Tárca: „Verd meg Isten a nagyságos urakat.”

Trónörökösök, ha erre járnak.

Arad, augusztus 3.

Ferdinándot, a román trónörökösöt egy vasúti összetorpadás révén kettős baleset érte. Az udvari kocsi megakadt és egy idegen, Romániával barátságos lábbon álló ország alattvalói tüntető ünnepléssel rajzolták körül. A két kellemetlenség közül bizonyony az utóbbi az erősebb. Uralkodók illemszabálya, hogy a mikor egy kartársuk országán nem hivatalosan mennek végig, kerülnek az ovációkat. A koronát illető szeretet és tisztelet minden országban csak azt illeti meg, akinek a koronához valami köze van; és ha a korona révén valaki egy más uralkodó országában népszerűséghez jut, azt a látszatot keltené, mintha a más kertjének virágait tépdésné. A mi pedig a királyokat kötelezi, az törvény a legközelebbi jövőnd

királyaira, a trónörökösre nézve. Es Ferdinánd, a román trónörökös szívesen elkerülte volna az ovációt, de elvégre, különösen hölgyekkel és virágokkal szemben egy trónörökös se lehet abszolút udvariati. A trónörökös tehát lenyelte a honneur-t s egyébként, ha kellemetlen volt is neki, diplomáciai konfliktust semmi esetre se fog az neki okozni.

De a virágoknak, amelyeket a battucai kormos őrháznál átadnak, más felé tövisei is vannak. Lehetséges a célatosságot meg nem találni abban, hogy a magyarországi románok Románia trónörökösét ünneplik. Több ez, mint a nyelvi és mondjuk: a faji közösségből eredő szeretet, — a melyhez egyébként is szó fér, miután Ferdinánd főherceg, a Hohenzollern-sarj semminő faji egyformaságban nem él sem az Olton túl, se pedig az Olton innét való románokkal. A kíváncsiság, a rokonszenves érdeklődés, a magas rangokat megillető tisztelet akármelyik herceg átutazását virágokkal hintheti végig. De a battucai csokrétaból kivirít az a szándék, hogy a magyarországi románok Románia dinasztijával szemben akartak bizonyos hozzátartozóságot kifejezni, — olyant, a minőt legalább is nem tapintatos kimutatni. Még ha a magyar állam gondolatától való elválás látszanék benne; de ezzel az ünnepléssel olyan dinasztit ünnepeltek a románok, a magyarországi románok, amely az ő dinasztijuk, egy olyan dinasztia rovására, amely az övék is, mienk is, sőt más alkalommal ők versengenek velünk ennek a dinasztianak ünnepléséb n.

Ezt és különösebb jelentőségét veszi

az esetnek az, hogy semminő hivatalos színezete nem volt; tüntetésnek is a legártatlanabb jellegű, amelynek tervezői kétségtelenül nem gondoltak olyan tendenciákra, amelyek abból önkéntelenül kihegyeződtek. Asszony-dolog, s inkább az asszonynak, a trónörökösnek szólt, mint sem az államfő utódjának és trónja várományosának.

De van a rózsáknak más tüskéje is, — amelyről már igazán nem tehet Ferdinánd herceg és nem tehetnek a lippai román asszonyok. Megesett több eszendeje ép a lippai környéken, hogy katonájában ott utaztatott s ott is időzött egy másik trónörökös: Ferenc Ferdinánd. A mienk, a magunké, akit szabad lett volna ünneplünk, és a kinek joga lett volna ünneplés verőfényének közepébe állani. Akkor azonban a sors nem volt hozzánk olyan kegyes, hogy két téherenatot egymásnak uszított volna. Es e baleset híján a mi trónörökösünk nem is vesztgetelt sehol, ahol a polgárok ovációja utolérhette volna. Ismerjük be, hogy erre az ovációra akkor, — Chlopy évében — nem is igen keresték az alkalmat. De Aradon megesett, hogy a hivatalos személyek, a legfőbbek, megjelentek a perronon, a hódolat szavát közlendő a jövőnd magyar király előtt. A trónörökös azt üzente ki, ő fensége nem kívánja az urakat fogadni. Es azóta is, ha Ferenc Ferdinándnak volt utja Magyarországon, semminő perronon nem kívánt magyar urakat, magyar közönséget fogadni.

Ez hát a fonák ebben az országban. A magunk trónörökösét nem kívánják ünneplni, és ő maga is elzárja maga elől

„Verd meg Isten a nagyságos urakat.”

— Alföldi árnyképek. —

Az Alföldön jártam a minap. Tiszem: esztendő óta ismerem azt a községet, amelyben néhány napot töltöttem s bár minden esztendőben megfordulok ott, minden alkalommal észreveszem, hogy a nép megváltozott. Néhány esztendővel ezelőt még nagyon szegény volt a község s bár a közelben levő nagy hercegi uradalmon sok munkás kellett, a parasztok mégis inkább kivándoroltak, semhogy nap számba szegődjenek. Miodanántal a kivándorlás nem volt túlságosan nagymértékű.

Néhány esztendővel ezelőt eladták a hercegi uradalmat. A község jegyzője sok fáradozással, agtálással és észzobázással kijárta, hogy az állam kezességét vállaljon egy nagy budapesti pénzalátnak a birtok vételáráért s a föld ekképpen a községnek jusszon, vagyis egyes gazdáknak. A sok földnélküli ember hát fődbirtokok lett s mivel soknak közülük nem tetszett, hogy a maga földjét kaplja s mégis a más házában lakik, hát azt is kijárta a jegyző a kormánytól, hogy a szellér-lakók könnyen megfizethető kölcsönt kaptak az állam kezességével családi lakóháza. Esztendőnkig tartott, míg minden sikerült, de végre sikerült mégis. De közben fészket rakott a községben az agrárszociálisták s mikor a népnek minden kíván-

sága teljesült már, akkor fölütötte a fejét. A paraszt, még az apraja is, elfordult, ha urral találkozott, mert a pártszervezet arra tanította, hogy az ur ellensége a népnek, tehát nem érdemli meg, hogy megsüvegeljék, mint annak előtte. S abban a községben, ahol a jegyző, orvoson, gyógyszerészen, papon és tanítókon, a nép legnagyobb jövedelmén kívül egyetlen ur sincsen, ahol messze környéken nincsen egyetlen uzynvezett kizsákmányoló sem, abban a községben ilyen nóta kelt szárnyra a nép ajkán:

Verd meg Isten a nagyságos urakat,
Ud'k verik a szegény parasztokat,
Nem lehet már az országban megélni,
Ki kell Amerikába vándorolni.

A szociálista tanítás bőven megtermette mérgező gyümölcsöt. Sikerült elérnie, hogy a nép gyűlölettel és megvetéssel telt el az iránt a néhány önfeláldozó ember iránt, aki közöttük él le az életét keserves munkában, aki tudását és erejét nékik áldozza, aki ügyes bajos dolgait rendbehozza, földet s hájléket szerzett nékik, betegségükben gyógyítja őket, gyermekeiket tanítja, s vallást és erkölcsi tanítást ad nékik. Mi lenne ebből a népből néhány hónap alatt, ha az a néhány ember elkedvelőedve hállálanságától és jobb hazát keresvén, a sorsára bírná? Valjon gondoskod-

nának-e róla barátai, a szociálisták, úgy, mint ellenségai, az urak gondoskodtak?

Nem tisztel és nem szeret az a nép senkit, pedig senki sem vétett neki, s aki ur-ember közöttük lakik, mindig csak jót tett velük. Mégis el tudják fordítani a szívet. A jegyzőt, a kivel hivatalos dolguk van, s a kivel hivatalos apparátus véd minden támadás, sőt tiszteletlenség ellen, szemtől szembe még csak megbecsülik, de a papot, akitől az egyházpárti törvények teljesen függetlenlik, nem tiszteli, s nem tiszteli az orvost meg a tanítót sem, mert urak, akiket a szociálista természetes ellenségnek tart, még ha tudja is, hogy nem igaz, s mert őket nem védi a csendőr szurocsya, mint a jegyzőt. Már most magától fölvetődik az a kérdés: ha még sokáig tart a nép lelkének megmérgezés, ha az ur-ember helyzete egyre tűrhettelebb lesz falu a nép ellenséges magatartása miatt, ki megy majd falura jegyzőnek, orvosnak, papnak, tanítóknak? Ki áldozza föl egész életét azért, hogy napról-napra durva insulzusokat tűrjön el? Onérzetes és jószándéku ember bizonyára nem akad, hanem akadnak majd züllöt korcsmai alakok, akik egy követ fujnak a néppel, s hogy minél inkább kegyébe jussanak, még meg is erisítik gyűlölködő kedvében. Sok esetet mondhatnék el annak a jellemzésére, hogy milyen helyzetet teremt a népet szolgáló ur-embernek a szociálista tanítás,

az alkalma. A más ország trónörökösének utját azonban üdvriadás fogadja és virág cícomázza, s ő, mivel a véletlen is úgy akarja, nem térhet ki az elől. A magunk hercegei közül Szalvátorok jönnek mennek, a nélkül, hogy a lelkeket izgathatnák; az idegen államok hercegei pedig menekülni se tudnak a szeretet elől. Es ha Péter király családjának valamelyik sarja jár Magyarországon, azt ünneplik a szerbek; ha a porosz trónörökös utazna, annak hochot rivallnának a pangermánok; s tán az orosz dinasztia nagyhercegeit ünnepelnek a felvidéki rusznyákok, ha kedvük lenne azoknak itt járnai Csapán csak ennek az országnak főhercegeit nem ünneplik ebben az országban, — s másutt még kevésbé.

+

Minisztertanács. *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délelőtt dányosi birtokáról Budapestre érkezett, hogy részt vegyen és elnököljön a ma kezdődött minisztertanácsban. A tanácskozás délelőtt tizenegy órakor kezdődött. Résztvett a kabinet valamennyi tagja és egy ideig bevonták a tanácskozásba *Rauch* Pál báró horvátbánt.

A tanácskozás tárgyáról közvetlenül természetesen semmi felvilágosítást nem adnak. Jól informált helyről azonban a következő teljesen megbízható értesülést közlik velünk:

— A minisztertanácsnak, ha nem is a legfontosabb, de mindenesetre egyik legérdekesebb tárgya *Günther* igazságügyminiszter jelentése volt a karlócai patriárka választásáról. A minisztertanács azt ajánlja a királynak, hogy *ne erősítse meg Zmejánovics püspököt*. Ez meg is fog történni, de felsőbb helyen rossz néven veszik a kormánytól, hogy semmi eredményt nem tudott elérni. Ez a dolog tehát könnyen komplikációkat okozhat.

A minisztertanács töven foglalkozott az őszi munkaprogrammal és megállapodtak az általános választójog törvénytervezetének végleges formájában is és elintézték a jövő évi költségvetést.

A minisztertanácsról a félhivatalos Bud. Tud. ezt a jeientést közli:

de elég jellemző ez az egy is. A orvoshoz beállt reggel öt órakor a földműves.

— Az orvos urért jöttem, — mondja a földműves az orvos feleségének.

— Ki beteg?

— A fiam meghalt az este, jöjjen el megnézni.

— Najd elmegy kicsit később. A halotton ugysem lehet segíteni.

— De bizony most kell eljönni az orvos urnak. Muszáj neki, hiszen *cseléd*.

A községi orvost tehát *cselédjének* tartja a nép, mint a kocsiat, bérest és délelőt, vagy délután, mikor megbetegedett a flu, még nem kellett orvos, hanem mivel este már meg is halt, hát hajnalban már szükség volt dokorra.

Megdöbbenő az a lelketlenség, amelylyel a földműves nép a hozzátartozói egészségét, testi épségét, sőt életét elhanyagolja. A kezdődő betegségre ügyet sem vet, gyakran a kifejlődött bajjal sem törődik, csak a mikor sejt, hogy baj lesz, hogy megbüntethetik, akkor fut be tegével az orvoshoz, vagy hívja el hozzá, akkor is csak félelemből s nem a beteg jóvoltáért. De ekkor rendszert már késő.

A minap beállt az orvoshoz egy paraszt-asszony háromestendős fiával. A fiúnak egészen megdöbbenő a fele. Az orvos faggatja az asszonyt, hogy mi történt a gyermekkel. Az

A minisztertanácsban ma folyó ügyekkel és általánosságban a költségvetési kérdésekkel foglalkoztak. Este fél nyolc órakor a konferenciát holnapra halasztották, amikor remélhetőleg be is fejezik.

Nem lesz semmi a végrehajtási törvényből.

A kormány visszavonja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 3.

Bevatatott helyről azt a szenzációs értesítést kapjuk, hogy a végrehajtási törvényből, melyről annyi vita folyt a sajtóban és a parlamentben, aligha lesz élő és valóságos törvény. A minisztertanács ugyanis úgy határozott, hogy ezt a szerencsétlen alkotást sohase lépteti életbe. Hogy miért, nem, az kiderül a következő tudósításból:

Wekerle nének körülbelül harminc millió adótöbbletre van szüksége. Ez a pénz azonban semmiképen sem fog befolyjni, mert a vidéki adókövetések nagyon is távol állanak a kilátásba vett összegtől. Az adókövető-bizottságok — nem hogy fölemelték volna az ugynevezett közeposztálybeliek adóját — inkább mindenütt leszállították a régi adót is, aminek meg volt a maga oka: a kereskedők, az iparosok, az új végrehajtási törvényre hivatkozva, kijelentették, hogy az eddigi adót is csak nagy ügygyel-bajjal tudták megfizetni, de a nagyobbát egyáltalában nem bírták, mert az új törvény egyenesen megfogja bénítani Magyarországon az ipart és a kereskedelmet. A kisadós hitelképessége ugyanis köztudomás szerint lényegesen mecsökken, mert a jövőben az adósok kilenc tizedrészén nem lehet behajtani semmiféle tartozást. Magyarországon pedig a legtöbb üzletnek egyenesen a hitelezés az alapja. Előrelátható, sőt bizonyos tehát, hogy az üzleti forgalom a közel jövőben spadni fog s így az iparos és a kereskedő még az eddigi adóját se fizetheti, nemhogy nagyobb adót vehetne ez időszert a vállára.

asszony nem akar vallani, de azért kisl, hogy a gyermeknek skariátja volt, de nem jelentették le a szülők s nem is kezeltek; azt gondolták, hogy vagy meggyógyul a gyerek, vagy meghal. De nem úgy történt. A skariátból vesébbaj lett s a szerencsétlen fiú valószínűleg megsejtel.

Egy háromnapos szopógyereket azért hozott az orvoshoz az anyja, mert leragadt a nyelve s nem tudott rendesen szopni, de beszélni sem tudott volna, ha megjön az ideje. Az orvos főlvágta a gyermek nyelvét s a csöppesség mindjárt megkönnyebbült és jólaően szivta az anyja emlőjét. Az asszony letess az orvos asztalára negyven fillért.

— Ertéért nem negyven fillér jár, mondta az orvos, hanem legalább két korona.

— Két korona? — kérdezi az asszony haragosan. — Ha én azt tudtam volna!...

Nem bánta volna, ha nem is tud szopni a gyerek s ha néma marad is, de nem vágatja föl a nyelvét, ha előre tudja, hogy két koronát kell fizetni érte.

Ilyen lett a nép némely vidéken. Így becsüll meg azt, aki jól tess vele s így szereti a tulajdon gyermekét. Ilyen né nevelték új neveit. És mégis azt énekl, hogy verd meg leten a nagyságos urakat...

Ezt az érvtet komolyan kell venni s *Wekerle*, aki jól tudja, hogy fölemelt adó nélkül nem kormányozhat, le is vonta sürgösen a konzekvenciákat. A végrehajtási törvényből tehát a valóságban mégse lesz törvény.

A megoldás, melyre nézve a kormány tagjai már megállapodtak, az, hogy türelmesen várakoznak még másfél évig. A szöveg egybeolvasztása s a szentesítés ugyis eltartana ennek az évnek a végéig s mivel az átmeneti állapot is egy egész évig tart, az új törvény amugy se léphetne életbe 1910. január eiseje előtt. Akkora pedig el fog készülni az új perrendtartás, melynek keretében a végrehajtási törvényt is kényelmesen elhelyezhetik.

Megsemmisített közgyűlési határozat.

Parcellázni kell a városi bérteleket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az élelmi piac olcsóbbá tételére Irányuló kísérletek sorra kudarccal végződnek. Csak a minap számoltunk be arról, hogy a földművelésügyi miniszter nem teljesíti a városnak azt a kérését, hogy Aradon bolgár módszerű kertészet létesítéséhez segítséget nyújtson.

Ma a belügyminiszternek érkezett leírata teszi lehetetlenné, hogy a város egyik földbérletje a piaci árucikk olcsóbbá tételéhez hozzájáruljon s megvallósítsa azt a tervét, hogy kétszázkilencvennégy katasztrális holdat konyhakerti veteményekkel ültesse be.

Pichler János, aki a várostól 294 hold területet bérel, azt az ajánlatot tette a közgyűlésnek, hogy bérletét konyhakertészeti létesítés esetén huzsonöt évre hosszabbítanák meg, akkor kötelezi magát a termést az aradi piacon értékesíteni. A gazdasági szék minthogy a hosszú lejáratu szerződések elvét ugyis magáévá tette s épen a konyhakertészkedés meghonosítását akarja vele elérni, a közgyűlés elé pártoldiag terjesztette *Pichler* beadványát. A közgyűlés kedvezően intézte el s a határozat, melynek hozatalánál a piac olcsóbbá tétele lebegett a törvényhatóság szeme előtt, a belügyminiszter elé került *Oldh* György és társainak fellebbezése folytán.

A miniszter a határozatot megsemmisítette s a következőkről értesítette a várost:

1908. évi március hó 12-én tartott bizottsági közgyűlésben 154. sz. a. hozott határozatával kimondotta, hogy a *Pichler* János által eddig is haszonbérbe birt nagylegelőből 294, 136-1000 holdas terület bérletét 1908. október hó 1-től kezdve 25 éven át meghosszabbítja.

Ezen határozatát az *Oldh* György és társai gájl lakosok részéről benyújtott fellebbezés folytán felülbírálván, feloldom és felhivom a város közönségét, hogy az 1886: XXII. t. c. 120. §-ának rendelkezése szerint és a bérlet tartamának rövidebb időben való megállapítása mellett nyilvános árverést tartasson s annak eredménye szerint hozzon újabb határozatot. Feloldandó volt a határozat, mert szemben az 1886. XXII. t. c. 120. §-ával nem látszik indokoltnak, hogy nyilvános árverés mellőzésével a határozatban feltüntetett bérösszegért, melyet az iratok tanúsága szerint az arad-gájl kizsádk is hajlandók megadni, sőt, amely ugy látszik épen az ő ajánlatuk folytán állapított meg mostani bérlettel szemben és jelen össze-

gében a város így szokatlan hosszú időre kösse le ingatlanát.

A földjáradék folytonos és fokozatos emelkedése mellett ugyanis valószínű, hogy ugyanazon területért magasabb bérösszeg lesz elérhető.

Felhívom a város közönségét, hogy a birtokrész parcellánkénti bérbeadásának kérdését is tegye megfontolás tárgyává, mert ez a módjával szociális előnyt mellett hástartási szempontból is kedvező megoldásnak látszik.

Figyelmeztetem még, hogy az 1886. évi XXII. törvények 164. §-ának rendelkezésére, hogy a városi vagyon szabad kézből való bérbeadását kimondó határozat kifüggesztendő s amely a határozatra vezetett kiadói jelentés szerint most figyelmen kívül hagyatott, a jövőben figyelemmel legyen.

Hartl.

A tanács valószínűleg még egy évre meghosszabbítja Pichler szerződését, mert nem akarja arra kényszeríteni, hogy elkeljen kővetélnie állatállományát s egyéb ingóságait, melyek nagy összegnek felelnek meg.

Katonai gyakorlatok Arad megyében.

Három huszárezred harci játéka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Arad környéke néhány nap óta valóságos megszállott terület jellegét öltötte fel. A szomszédos helységeken mindenfelé nagyszámú katonaság táborozik. Tücsérség, huszárság és gyalogság van elhelyezve az egyes falvakban. A megye területén ugyanis nagyszabású katonai gyakorlatok folynak, amelyekben az aradi huszárezred kivül a nagykikindai, debreceni és nagyváradai osztagok is részt vesznek.

A harci játékok főrésze tegnap reggel tíz órától ma déli tizenkét óráig folyt le. Az aradi 12. huszárezred második divíziója, a 4. 5 és 6. század *Voravka* Tivadar ezredes ezredparancsnok vezetésével vasárnap reggel öt órakor indult el Aradról. Est a különítményt Marosmonostoron szállásolták el. A község tájékán találkozott a második divízióval, a Nagyikindán állomásozó 1. 2 és 3. századdal.

Az ütközet tegnap délelőtt fél tíz órakor történt és teljesen rendben folyt le, a gyakorlatoknál szokásos balesetek esztal elmaradtak, sebeseülés nem fordult elő. A csapatok pontosan teljesítették a szabott stratégiai műveleteket és a gyakorlat nagyon jól sikerült. Az ütközetet ma délelőtt fél tíz órakor megismételték. Ebben már a 7. huszárezred Nagyváradon állomásozó első divíziója és a debrecenben állomásozó második divíziója is részt vett.

Az ütközetet végignézte *Dravadoli Matie* Henrik a 7. lovasdandár parancsnoka, aki Temesvárról jött át a gyakorlatok megsemlélésére. A nagyvárad, debreceni és nagykikindai hadosztályok itt maradnak és ők is részt vesznek azokban a harcászati műveletekben, amelyeket az ujaradi gyakorlóterén e hó huszonkettedikéig tartanak.

Itt említjük meg, hogy az aradi 83. gyalogezred egy zászlóalja, amely Fehértemplomban állomásozik, az ezredösszpontosító gyakorlatokhoz ma délután, vonaton Aradra érkezett. Az állomáson a hál ezred zenekara fogadta a katonákat és vig zenésző mellett kísérelte a várba, hol ideiglenes elszállásolást nyernek.

Román pártértekezlet Aradon.

Kilenc román képviselő Aradon. — Készülődés az őszi harcra. — A beszámoló programja. — Tizenhatodikán kezdődnek. — A nemzetiségi párt és a szociálisták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az országgyűlési nemzetiségi párt román tagjai ma délelőtt, mint előre jeleztük, Aradon értekezletet tartottak. A nemzetiségi párt már régebben elhatározta, hogy még a nyár folyamán megbeszéli és megkezdi azt az erős akciót, melyet a nemzetiségi politika érdekében indít. Ennek az akciónak előkészítésére gyűlt ma össze Aradon kilenc román képviselő az itteni román klubban, ahol délelőtt tizenegy órától délután fél háromig nagyfontosságú tanácskozás volt.

A délelőtti vonatokkal érkeztek meg Aradra Erdély és Budapest felől a román képviselők. Valamennyien nem jelenhettek meg az aradi értekezleten, melyen az itt lakó román képviselők a betegesen fekvő *Oncu* Miklós kivételével valamennyien résztvettek. Eljött Aradra a nemzetiségi párt román alelnöke, *Brediceanu* Korjolán is, aki az értekezleten az elnöki szerepet töltötte be. Azok a képviselők, akik a megjelenésben gátolva voltak, az előre megállapított és közölt munkaprogramnak mindegyik pontjára nézve írásban terjesztették elő véleményüket.

Az értekezlet főcélja volt, hogy megállapítsa a most meginduló politikai küzdelem módját és eszközeit. Elhatározták ezért, hogy a román képviselők augusztus 16-án megkezdik beszámoló körútkukat. A beszámolókat lehetőleg csakis vasárnapokon és ünnepnapokon tartják nagy gyűlések keretében, melyek mindegyikén több képviselő vesz részt. A beszámolóban egyrészt ismertetni fogják választóikkal az elmúlt parlamenti ülészek eseményeit, másrészt pedig az őszi kampányra vonatkozó terveket, különösen pedig az általános választói jog ügyét. A nemzetiségi párt több mint bizonyosra veszi, hogy *Andrássy Gyula* gróf tervezete nem hozza meg az általános, egyenlő és titkos választói jogot és ezért már nagyjában megállapította azokat az eszközöket, melyekkel eredményesen vél küzdeni a javaslat ellen. *Vlad Aurél*, szászvárosi képviselő, most a szociáldemokrata párttal folytat megbeszéléseket ebben az ügyben és ha e megbeszélések eredményre vezetnek, a szociálista és a nemzetiségi párt az egyenlő, általános és titkos választói jog érdekében együttesen fog akciót folytatni. Eddigél még nincs pozitív eredménye a két párt közti tanácskozásoknak, mert különösen a szociálista párt többféle feltétel elfogadásához köti a meg egyezést.

Tárgyalta ezután az értekezlet a nemzetiségi pártnak több belső ügyét. Foglalkoztak az aradi kihágási bíróságnak a román pártklub ügyében hozott ismert határozatával is. *Suciu János* dr. előterjesztette az ítélet ellen ma délután beadott felebbezését, amelyet az értekezlet helyeslőleg tudomásul vett és utasította a felmentett képviselőket is a felebbezés aláírására.

Az értekezlet, melyben különösen *Pop C. István*, *Novák Aurél*, *Damián Vazul*, *Goldis László* és *Suciu János* vettek élénk részt, délután félhárom felé ért véget. A román képviselők nagyrészt már ma délután elutaztak Aradról.

A rétsági merénylet.

Eredménytelen nyomozás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 3.

A rétsági országúton történt rablógyilkos merénylet, ahogyan az vasárnapra kiderült, távolról sem volt olyan borzalmas, mint amilyennek azt az első hírség kiszínezte. Hét csavargó egyetlen alkalomra bandává szervezkedett s a régi idők szegény legénye! példájára megámadtak és kifosztottak egy kocsit, a benne ülőket pedig husángokkal elverték. A revolver és a kés inkább csak ijesztési eszközként szolgált. Valamelyik zsvány rásütötte ugyan revolverét az egyik áldozatra, de a golyó nem tett kárt benne, mert a vastag pénztárcával és egyéb irományokkal kibélelt kabátsebes erejét vette. A rablógyilkos kísérlet áldozatal súlyosabb sérüléseket nem szenvedtek. A zsványoknak persze nyoma veszett. Két járás csendőrsége Vác város rendőrségével karöltve valóságos hajtvadászatot folytat utánuk, a szombat déli óta ugyszólván szünet nélkül és nagy erőfeszítéssel vitt nyomozás azonban eddig eredménytelen maradt. A tett elkövetésével a vasútiépítő vállalkozók elbocsátott munkásait gyanúsítják.

Magának a merényletnek körülményei ma már a legkisebb részletekig tisztáava vannak. A Grün és B. Jfinger manheimi cég, amely vasutak, kikötők és hidak építésével foglalkozik, eszidőszent a duna-lypolyvígyi vasutat építi. Szombaton reggel 6 órakor Grün Ágost, az építő vállalat egyik főnöke, aki kettenarom hónaponként szokott csak Manheimből idejönni, hogy az építkezés haladásáról meggyőződést szerezzen. Mőzer Antal mérnökkel kocsira ült, hogy a munkatelepre menjen a munkások kifizetése végett. A kifizetésre szánt összeget, körülbelül 40.000 koronát, egy sargaréz és egy fehér csattos táskában magukhoz vették és a kocsiban helyezték el. A bakon Tóth György kocsi ült. Verőcserő indultak s körülbelül 10 percig haladtak a kanyargós, de rendezett országúton, amikor a baloldali erdő sűrűjéből s ugyanakkor a jobb oldali usztás bokrai mögöl összesen hét vagy nyolc ember lépett ki az országútra. Kezüknek közülök fehér zsebkendővel be volt kötve az arca, csak a szemük volt szabadon. Ezek szó nélkül a kocsi elé álltak s megragadták a lovak kantárát. Ugyanakkor többen a kocsira ugrottak s magukhoz vették a pénzes táskákat, mialatt az egyik támadó revolvert, a másik kést szegzett a megrémült utasok felé.

Az egész támadás ugyszólván hangtalanul folyt le. A mikor a péz a haramiák kezében volt, a revolveres támadó Mőzerre sütötte fegyverét. A golyó megakadt Mőzer tárcáján és sérülést nem okozott. Azután husángokkal kezdték agyba-fébe verni az utasokat, amíg csak eszméletlenül össze nem estek. Tóth György, a kocsi, ekkor már nem volt ott, mert ő abban a pillanatban, amikor a rablók megállították a kocsit, leugrott a bakról és az erdőbe menekült. A revolverdövés messzire elhangzott s a közeli tanyák népe is meghallotta.

A vizsgálat csak nehezen indult meg, mert előbb külön eljárással kellett megállapítani, hogy a hely, ahol a merénylet történt, melyik

vármegyéhez tartozzik, tehát a budapesti ügyészség, illetve a váci járásbíróóság illetékes, vagy pedig a nográdmegyei.

Tegnap délután a királyi ügyészség és vizsgálóbíró által megtartott helyszíni szemle alkalmával több használt gyújtószinórt találtak, amelyek a bányákban robbantásra szolgálnak és így majdnem bizonyos, hogy a merényletet a bányákban dolgozó munkások követték el.

Pekáry Ferenc főkapitány helyettesnél ma reggel megjelent a vasutépítkezés egyik tisztviselője és arra kérte, hogy a rendőrség a nyomozással Sajó Sándor rendőrtanácsost bláza meg, aki a híres rendőrkutyát, Luxot is használja fel a nyomozásnál. Pekáry közölte a rendőrtanácsossal a dolgot, de Sajó kijelentette, hogy most már nincs értelme az ilyen irányú nyomozásnak, mert az országutat és az erdőt tegnap csendőrök és katonák járták meg, akik átkutatták mindent és a nyomokat már széjjel taposták, úgy, hogy Lux, bármily kitűnő szimata van, nem tud rájuk akadni.

Bácskai közigazgatás.

Felfüggesztett tisztikar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3

Gyorsan terjedt el Óbacsán az a hír, hogy a városháza főbb tisztviselőit mind felfüggesztette tegnap állásától az allspán. Rége óta hangzóják, hogy a torony alatt nincs rendjén a dolog, hogy a képviselőtestület és az elöljáróság harcban áll egymással, hogy a község kasszája mindig üres és folytonos váltó kölcsönökkel fizetik a község alkalmazottjait a hónapok elején, hogy egyes szabálytalanságok vannak, sőt egy kiküldött számvizsgáló bizottság 192 pontból álló panaszjelentést szerkesztett.

A sok panaszra *Vojnich István* vármegyei allspán — mint tudósítónk jelenti — e hó elején alapos vizsgálatot tartott a község házában és ennek eredményeként érkezett le tegnap a fegyelmi határozat.

A beavatottak biztosra vették a közigazgatási jegyző felfüggesztését, de nagy volt a meglepetés, mikor másokat is ért az allspán szigorú keze.

A megyei allspán *Mihály Sándor* főjegyző, a közig. iroda vezetőjét *állásától felfüggesztette*, ugyancsak felfüggesztette *Gavanszky* Milos adójegyzőt, továbbá a fegyelmi eljárást elrendelte *Tatits István* városbíró és *Zsitkovits* Danlő házi pénztárnok ellen is a fegyelmi.

A hivatalátadás a napokban lesz s mindenki kíváncsian várja a dolog kimenetelét, mert nagyon valószínű, hogy az ily tömeges fegyelmi után sok piszok kerülhet felszínre.

SPORT.

+ Magyar uszók győzelme. Bécsből jelentik: A császárbülbileumi sport-ünnepségek során tegnap az *altstaedti* fürdőben a nagy uszóversenyt tartották meg, amelyen magyar, osztrák és német uszók küzdöttek az értékes díjakért. A császár díjat, egy ötször negyvenméteres staféta-uszás díját a *budapesti MTK.* könnyen nyerte 13 p. két ötöd mp. alatt a „Wiener Athletic Sport Klub” ellen. Ausztria hátuszó-bajnokságát 100 métert túlhaladó pályán Biberstein magdeburgi nyerte 1 p. 24 mp. alatt Kugler budapesti és Kellner bécsi előtt. A 100 méteres uszásnál a

tartományi díjat Scheff bécsi nyerte 1 p. 16 mp. alatt Mayer L. bécsi és Frankel O. bécsi előtt. A vízi polóban az állami díjat a W. A. K. nyerte az Ausztria uszóklubbal szemben.

Öngyilkos uriaszony.

Akinek teher az élet.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, augusztus 3.

Egy udvari tisztviselő fiatal neje ma kétségbeesésében öngyilkos lett. Két golyót röpített agyába és rögtön meghalt. A szerencsétlen uriaszony végzetes tettét férjének rettenetes betegsége miatt, bánatában követte el.

A megrendítő esetről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az Ybl Miklóstér 2. számú házában ma délelőtt Molnár Jenő udvari tisztviselő felesége szüleit Trebenlist Janka revolverből kétszer magára lőtt. Az egyik golyó a fiatal asszony szívét furta keresztül és nyomban halálát okozta.

Az életent uriaszony férje már hosszabb idő óta súlyos vérhajban szenved, s betegsége megbontotta a házasságok között levő jó egyetértést. A vita állandóan napirenden volt Molnárék házában, s a szomszédok nyugalma nem egyszer zavarták meg a legzajosabb jelenetek.

Molnárné panaszkodott is említett a házbeliek előtt.

— Nem bírom ezt az életet sokáig, — mondta türelmetlenül ösmerőseinek.

Ma reggel ismét szóváltás volt férj és feleség között, s néhány perc múlva két revolverlövés dördül el. A szerencsétlen asszony felizgatott lelkiállapotában agyonlőtte magát.

A sajnálatraméltó fiatal asszony öngyilkosságának okozója, a férj, Molnár Jenő, ez előtt közhadseregbeli főhadnagy volt s a katonaságot azért hagyta ott, hogy nőül vehesse Trebenlist Jankát, aki egy vagyontalan ezredes leánya volt Molnár először a földművelésügyi miniszterium számvédelmi osztályában kapott alkalmazást, de néhai Pápay István volt kabinet-irodai főnökkel való rokonsága révén az udvarnál álláshoz jutott. Hivatalát azonban nem foglalta el, mert idegben, majd súlyos vérhaj gyötörte, amely teljesen megzavarta munkaképességét. Három éven keresztül nem járt hivatalba, állandóan meghosszabbította a szabadságát. Legutóbb azonban szolgálatát már nem halaszthatta tovább. Felszólították, hogy jelentkezzék a királyi palotában szolgálatért, vagy adja be kérvényét nyugdíjaztatása iránt.

Ez a csapás végkép meglőtte az amugy is nagybeteg Molnárt, aki tudta, hogy roncsolt szervezete miatt képtelen a munkára, sőt alig mehetett emberek közé, mert a vérhaj annyira elhatalmasodott rajta, hogy arcát is eléktelepítette.

Mikor a fiatal asszony megtudta, hogy férje betegsége örökre gyógyíthatatlan, elhatározta, hogy öngyilkos lesz és szándékát ma végre is hajtotta.

A beteg férj felesége halála annyira megrendítette, hogy elmezavar tünetel mutatkoztak nála. Be akarták vinni a tébolydába, ahova azonban vérbaja miatt nem vették fel. Mivel egyelőre nem közveszélyes, kórházba szállították.

Legördült a függöny.

*

Utolsó előadás a nyári színházban.

Igen, legördült a függöny a nyári színház évad mögött. Most már hiába kiabálna a karzat hevílőközönsége, hogy még egyszer halljuk, hogggy-vótt, — senki se jöjjön a mozdulatlan függöny elé.

A vasárnapi előadás meglátszott, hogy úgy nevezett „bucsuést”. Dramát adtak és mégis olyan túltömött, színészyalven szólva: olyan „kiváltzott háza” volt *Szendrey* Mihálynak, mintha a „*Tatárjárás*” bájos csókdalát remélte volna a publikum az olasz *Roberto Braccó* megrázó hatású mesterművében.

A vasárnapi publikum azonban nem engedte el a maga konvencionális mulatságát még ebben a komor drámában sem. A karzat, az isteni nép mulatni akart a „*Becstelének*” ben is. Es erre volt is jó alkalmuk a mosogatótálak körülnevelkedő hölgyikéknek.

A darab második felvonásában a dráma hősné, *Gál Gyulának* kinyílik a szeme. Ezt úgy tessék értelmezni, hogy rájön a felesége hütlenségére. Erre pedig a legelső adatot a cselédjük, a szájkendő *Terézia* szolgáltatja neki. A férj emiatt csaknem közel jut az örülethez s ebben az állapotában elzavarja a cselédet.

— Nem kell engem kidobni, elmegyek én azonnal, — vágja oda a nyeltes leány — csak tessék kifizetni nekem, ami jár: 25 lírát.

A gazda erre kutatni kezd a tárcájában és természetesen nem talál benne egy fillért se.

Nem tudja kifizetni a cseléd bérét.

Erre a drámai jelenetre fölhársan a karzati szobacicák kárörvendő nevetése. Sokan nem elégedtek meg a kacagással. Ilyen kiáltásokat hallatnak:

— Ilyenek mind az urak. Hencsegnék, a szegény cseléddel gorombáskodnak és — nem fizetnek.

A karzati rendőr roppant dühös lett erre és az egyik harcias hölgyet karon ragadva, rákiáltott:

— Ha nem fogja be a kávécsészéjét, mindjárt beviszem a főkapitányságra.

A nő méltatlankodva vágta oda:

— Mit hencseg maga: Hászzen maga is csak cseléd: a város cselédje.

E kis kalamitásán kívül volt még más kellemetlenség is. Erről azonban már csak a függöny mögött tudtak. Ennek az apró bajnak a magvát szintén *Gál Gyula* vetette el, ha ugyan a fojtogatás magvetésnek nevezhető. A második felvonásban *Gál* hütlenségét, *K. Kápolnai* Juliskát fojtogatni kezdi és a földre teperi, majd az utasításhoz bőven letépi a blüza csipkés betétjét.

Ez a felvonás végén történik. Amikor vége volt a felvonásnak, *Kápolnai* Juliska az öltözőbe sietett és ott keservesen zokogott. Ennek hamar híre futott a színház mögött és odasiettek, hogy megtudakolják a sirás okát. *Gál Gyula* érdeklődött legjobban.

— Ki bántotta? — kérdezte.

— Maga.

— Én? Mivel?

A színésznő sirva panaszkolta:

— Ugy összemarcangolta a torkomat, annyira fojtogatott, hogy azt hittem, nem kelek fel többet a földről. Biztos, hogy két hétig érezni fogom.

— Ejnye, ejnye, de sajnálom, — sópánkodott *Gál Gyula*.

— Hanem ez még kisebb baj, — mondta tovább *Kápolnai* Juliska. Nagyobb baj az, hogy leszakította a blüzem vadonatúj betétjét. Pedig milyen drága volt.

Gál Gyula elszomorodva szélt:

— Ez már csakugyan baj, mert így nemcsak bájos partneremet haragítottam magamra, — hanem a férjét is.

Öngyilkos királyi tanácsos.

Adósságok kergették a halálba.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 3.

Ma éjjel a kir. Kurján lövés dördült el, amely kioltotta Kövér András kir. tanácsos, az igazságügyminiszterium segédhivatali főigazgatójának és a kir. Kuria palota-gondnokának életét.

Kövér — mint fővárosi tudósítónk jelenti — mintegy 15 éve segédhivatali főigazgató. Régebben huszárkapitány volt, de 22 évvel ezelőtt, midőn a Jászberényben gyakorlatozó századát egy robbanás érte. Ő maga annyira megsérült, hogy a katonai szolgálatra alkalmatlanná vált. Ekkor a honvédelmi miniszteriumba nevezték ki irodatisztnak. A táblák de-centralizációja alkalmával a győri tábla segédhivatali igazgatója lett. Később Erdélyi volt igazságügyminiszter áthelyezte az igazságügyminiszteriumba, majd főigazgatóvá nevezte ki.

A kir. Kuria palotájának felépítése után Erdélyi miniszter a palota gondnokává nevezte ki, a *kuriai elnök tiltakozása dacára*. A Kuria elnöke ugyanis az épületben levő megfelelő hatóságokra akarta bízni a gondnokságot, de a miniszter szinte ráerőszakolta Kövért. Azóta is mindig hatásköri összeütközések fordultak elő a gondnok és a kuriai és táblai hatóságok között.

Kövér András a Kuria épületében lakott a családjával: feleségével és Margit nevű fogadott leányával, akit később férjhez adott. Kövér fényűző háztartást vitt. Három szobás lakását pazar fényvel butoroztatva be és az állandó vendéglátás, meg más url passzió témérdek összeget emésztett föl, amelyeket kölcsönökből fedezett. Kövér András egy hónappal ezelőtt szabadságra ment. A feleségével Hátzrege utazott, Kövér tegnap érkezett Budapestre, mert ma el kellett foglalnia a hivatalát. A feleségét Hátzrege hagyta. Tegnap, vasárnap este tíz óra után tért haza.

A Kuria kapusa látta, hogy éjjelig ég a lámpa a főigazgató lakásán. Astán elsötétedett a lakás és csend lett. Ma reggel Deutsch János hivatalosolga kereste fel a főigazgató lakását, hogy a ruháját kitesztítesse. A ruhákat megtalálta a hálószobában, de Kövér nem volt ott. A szolgának feltűnt, hogy a főigazgató nincs a hálószobában, de azt hitte, hogy a fürdőszobában fürdik. Kevéssel utóbb Kornos Péter szolga kereste a főigazgatót. A két szolga egy ideig várt, de miután Kövér nem mutatkozott, a keresésére indult.

A fürdőszobában találták meg holtan. A fürdőkád mellett egy karosszékben ül. A jobb halántékán lövéstől eredő seb volt. A szék mellett hevert a revolver, amelyből egy golyó hiányzott. Az esetről nyomban értesítették a főkapitányságot. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy Kövér András még az éjszaka folyamán követte el az öngyilkosságot. A golyó az agyat roncsolta szét és nyomban halált okozott.

Négy levelet találtak az íróasztalon. Az egyik levél címszója a következő volt:

A sajtónak. Tartalma a következő:

Utolsó kéréssem, hogy rólam ne írjanak semmit sem.

A második levél a rendőrségnek szólt. Ennek tartalma ez:

Igen kérem, miután saját magam végstem ki magamat, ne boncoljanak.

A harmadik levél a feleségének, a negyediket Gál Géza igazságügyminiszteri igaz-

gatónak írta. Ez utóbbi levélhez mellékelte íróasztalának és a házipénztárnak a kulcsát. Az öngyilkos utolsó leveleiben nem magyarázza meg tettének okát. Az ismerősök azonban tudják, hogy rengeteg adóssága volt Kövérnek. Az utóbbi időben husz-huszonöt váltóját ovatolták. Az íróasztalán garadával találták a végrehajtást elrendelő végzéseket.

Az éjjeli szekrényén két darab, kitöltetlen, 40 filléres váltót találtak, ameyen csak Kövér névaláírása szerepelt. Az öngyilkosság híre gyorsan eljutott a miniszteriumba, ahol nyomban elrendelték a házipénztár rovincsolását. A házipénztárt ugyanis Kövér kezelte. A halottat a bonctanintézetbe vitték.

Megkerült Reicher Károly főügyész tolvaja. Budapesten fogták el.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 3

Julius tizenegyedik számunkban foglalkoztunk azzal a rejtélyes lopás ügygyel, amelyet a városháza egyik hivatalos helyiségében páratlan vakmerőséggel és ügyességgel követtek el. Egy szemfüles tolvaj behatolt Reicher Károly városi tiszt főügyész szobájába és a nehéz tölgyfából készült íróasztal fiókját álkulcsosai felnyitva, több száz korona készpénzt és egy értékes melltűt vitt magával. A főügyész csak napok múlva jött rá a lopásra, amikor feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A rendőrség nagy erélyvel folytatta a nyomozást, amely rövid idő múlva határozott irányba terelődött.

A gyanu a város egy volt alkalmazottja ellen irányult, akit röviddel a lopás előtt bocsátottak el a szolgálatból és aki Aradról ezek után néhány nap múlva Budapestre költözött. Az aradi és a fővárosi rendőrség detektívjeinek hosszas és beható nyomozása alapján most végre sikerült a lopás tettesét Budapestben kézrekeríteni Kosniczky Béla volt városi díjnok személyében. A rossz utra tért fiatalember, akit anyjának a Zuglóban levő lakásán tartóztattak le, a főkapitányságon történt kihallgatása alkalmával beismerte a lopást, de a melltűt nem tudta előadni, mert elzalogosította, a pénzt pedig időközben elköltötte. A rendőrség Kosniczkyt kihallgatása után szabadon bocsátotta, az eljárást azonban lopás miatt folytatja ellene.

Az aradi rendőrség úgy jött a tettes nyomára, hogy a tolvajlás kiderítésével Valenta István detektívet bízta meg. A nyomozás szűkít a fővárosba vezettek, a detektív tehát Budapestre utazott és súlyos gyanukok alapján tartóztatta Kosniczky Béla volt városi díjnokot, aki állás nélkül élt a fővárosban. Midőn Valenta egy budapesti detektívvel együtt özv. Kosniczkynek a Zuglóban levő lakásán megjelent, a fiatal embert épen otthon találták. Ez halálsápadt lett az ismerős aradi detektív látára és ellenkezés nélkül követte a főkapitányságra. Itt jegyzőkönyvet vettek fel és kihallgatták a fiatal tolvajt, aki megtörve vallotta be bűnét és a lopás történetét így adta elő:

Julius nyolcadikán, egy szerdai napon délután a hivatalos órák végétével, amikor tudtam, hogy a hivatalban senki sem jár, belopóztam a városháza portás szobájába és észrevétlenül elvettem onnét a főügyész író-

dájának kulcsát. Gyakran láttam, hogy a főügyész pénzt tartogat az íróasztala fiókjában. A szobát csendben kinyitottam, aztán a nálam levő álkulcsosai felnyittem a fiókot az ott talált tít és pénzt magamhoz véve eltávoztam. Az eset után Budapestre akartam költözni és július huszonhatodikán, egy vasárnapon felutaztam a fővárosba, ahol édesanyám lakik. Itt a pénz, amit a fiókban találtam, csakhamar elfogyott, úgy hogy elkelteti zálogosítanom a melltűt is. A Röck Szilárd utcai zálogközzvetlési intézetbe vittem, ahol hatvan koronát kaptam érte.

A zálogcédulát tényleg meg is találták nála, a pénzt egy fillérig elköltötte. Kosniczkyt kihalgatása után a főkapitányság szabadon bocsátotta, mivel állandó, bejelentett lakása van és szökésétől sem kell tartani.

Valenta detektív az esti gyorsvonattal érkezett meg Budapestre és nyomban jelentést tett sikeres újáról Grebn Nándor h. főkapitánynak. A rendőrség most átfeszli az ügyet az aradi ügyésszékhez, amely lopás bűntette miatt büvvádi eljárást indít Kosniczky ellen.

Darabmentő magyar atléták.

*

Pötverseny a színházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A londoni olimpia versenyek alatt a Prince of Wales színházban megszokítás nélkül folyt az előadás. A nyári hónapok alatt a társulat rendszerint Folkestoneba, Anglia egyik legelőkelőbb tengeri fürdőjébe teszi át székhelyét. Az idén azonban, a kiállítás és a versenyek miatt, a fővárosban maradtak, hogy a sportifflakot esténként mulattassák.

John Pool, az ambiciózus igazgató, ma már bizonyosan bánja, hogy nem utazott el a tengerpartra. Az elmúlt héten ugyanis, egy bemutatkozó előadás alkalmával, olyan botrány támadt a színházban, amilyenre még a legöregebb páholynyitogatók se emlékeznek.

A bajnoki mérkőzések utolsó napján történt. A nézőtér zsulolásig megtelt, a közönség soraiban ott lehetett látni a versenyen résztvevő atlétákat is. A magyarok majdnem kivétel nélkül ott voltak. A társulat valami komikus operát játszott, melynek ez a címe: *Csengető aranyak*. Az újdonság nem tezett, a tréfák minden hatás nélkül hangzottak el, a muzsika pedig oly színtelen volt, hogy még le sem gördült a függöny, már is megindult a püsszegés.

A klakk természetesen sikra szállt a darab érdekében, de a közönség óriási lármával fogadta a kísérletet, a karzatról botok, keztyűk, sütemény maradványok repültek a rivalda felé. Egy pálcza a karmestert épen a fején találta.

A direktor tréfásan akarván csendesíteni a botrányt, széthuzatta a függönyt s mosolyogva hajlongott a közönség előtt. De hiába erőltette magára a nyugodtságot, a zaj sehogy sem akart véget érni.

— Gazembar! Rabló! Csalo!

— Adja vissza a pénzünket!

Ilyen kifejezések repültek feléje, még pedig nemcsak a karzatról, de a jobb helyek felől is.

Az igazgató rendületlen nyugalommal fogadta az elégedetlenség megnyilvánulását, majd szónoki pózba vágta magát és beszélni kezdett:

— Kedves barátaim! Őök püsszegnek, s visszakövetelik a jegyek árát. Mit veszítettek Őök? A belépődíjat. De én sokkal többet!

estem el, mert nehéz szásasokat költöttem az ujdonságra.

A szófismáknak azonban nem volt meg a kellő hatásuk; a botrány most újlag kitört. Többben lejtettek az emeletről, hogy a senekaron keresztül felmásszanak a sínpadra.

S itt kezdődik a dolog legérdekesebb része.

A direktor ledobta a frakkját s felgyűrt ingujjban várta a támadókat. Erre azonban nem került sor. A végső pillanatban ugyanis a földszint első soraiból mintegy ötven atléta emelkedett fel, köztük Weiss Richard, Payr Hugó és Fuchs Jenő dr. Gyorsan megfordultak s felemelt kézzel kiáltottak a zajongókra:

— Vissza!

Néhányan meghátráltak, de akadát nem egy renitens is. Az atléták azonban nem vették tréfára a dolgot s gyorsan előkerült néhány Nelson. A páholyokban ülők a nem várt köz belépésre hatalmas tapsal feleltek. A derék fluk közben szép lassan felemelték a tüntetőket s kivitték őket a folyosóra, megsugva mindegyiknek, hogy maradjanak kint, mert a dologból különben baj lesz.

A függöny ismét szétnyílt, az igazgató hálaosan köszönte meg az atléták intervenszóját. Ez csak ezután kezdődött a második felvonás.

A bajnokjelöltek álmosan hallgatták végig a valóban unalmas darabot, de végighallgatták, mert nem akartak önmagukra rációfolni. S mindez nem a Balkánon történt, hanem az angol főváros egyik jónévű színházában.

NYÁR VAN.

Hölgyek, urak együtt a Medve-tóban.

Vidám élet a Szováta-fürdőn. — Pofon is csattant már. — Sok a hölgy kevés a férfi.

*

„A szemed csupa szépet lát, a lábad csupa sarat gázol.“ — így kezdené egy próféta. De igaz a volna. Oly hirtelen, oly orvul támad az eső, hogy az ember a legszebb időben sincs biztonságban ernyő nélkül. Nem olvastam még a prospektust, de esodálnám, ha gyönyörűen rendezett modern utakkal és sétányokkal nem dicsekedhetik. J. I. is teszi. Had legyen meg legalább — papiroson.

A vidéken, a levegőn, a kilátáson azonban meg látják, hogy nem a tulajdonos és nem az igazgatóság művei. Mert ezek fölségesek. Büszke is rá az igazgatóság! A természet igazán megcsinálta a magát. Valósággal remekelt. Még esős időben is öröm nézni. Hanem a kulturának rengeteg balkeze van itt és az mind működik fáradhatatlanul működik.

A fürdő különben pompás. A közönség rajong a Medve-tóért. Ez mindig jó, még esős is. Hideg ugyan a teteje, de mentül lejjebb annál melegebb. A hölgyek és urak — hisz ez Szováta egyik köz ismert nevezetessége — együtt fürödnek. (Az urak 20 fillérért oly rongyos fürdőruhát kapnak, hogy gyalázat. Még jó, hogy a vizből csak a fejük látszik ki.) Van ugyan a tóban egy szál kötéllel elkerített rész a hölgyek számára, de a hölgyek sokkal szokosabban, semhogy ott maradnának. A tó oly szép, oly nagy és csak úgy kedves a fürdés, ha az egészet besétálhatjuk, meg is teszi mindenki.

A tó tudvalevőleg sóártalmu, hozzá nagyon sűrű. Ez teszi a gyógyhatást és ez könnyíti meg a uszást is benne. A víz sűrűsége okozza, hogy oly kevés és egyszerű mozgás mellett sem merül el az ember. Nemcsak hogy el nem merül, de egyre tolja taszigálja fölfelé. Gyakran föl akar billenteni, hogy vízszintes helyzetbe kerülj. Ezen balanszírozni kell és erőlesebben gázolni. Mert ha az ember fölbillen valamelyik szomszédjába ütközhetik és az a szemézed — hölgy is lehet.

De nem kell félni, hogy az ilyen esetnek hiro megy. A tó nem állatszó, hiven megőrzi a titkot. A jobb és balkeztől szóló ájtatos mondat itt így módosítottjuk: „Ne tudja a fej, mit csinál a láb.“ Ha pedig az ember több szalmaözvegy között lubickol, akkor: „Ne tudja a jobbláb, mit csinál a bal.“ Ilyen kedélyes az élet a sóval süritett tóban. El is határoztam, hogy a sót mindig szeretni fogom, ha még olyan vén kecske is leszek

(Nono, otthon maradt szalmaözvegy urak, azért nem kell megijedni és féltékenykedni; hisz tudják, hogy a sóban semmi sem romlik meg!)

Fürdés után tuszt kell használni, hogy a sót lemossa. Ha az emberen szárad, ki is marhatja az érzékenyebb bőrt. Egyszer elfeledtem tussolni. Egész nap viszketet a fülem, a nyakam és az a hely, a hol más ember a haját szokta viselni. Meg megaimítottam a viszkető helyet, hát csak úgy pergett rólam a só. Még jó, hogy valami finác meg nem látta, mert talán föl is jelent — jövedéki kihágás miatt. A tuszt is a tulajdonos csináltatta, azért „kötő“. Képzeli el: meleg fürdő után hideg zuhany, milyen kellemes az! Nem volna olyan nagy dolog langyos tuszt berendezni, de 16—20 év mulva még az is lesz talán.

Hanem azért nem szükölködünk ám előkelő al-lűrökben sem. Ha például valaki pofont akar látni, muszáj annak épen arra a drága Sófokra menni? Dehogyan muszáj. Itt is élvezheti sokkal olcsóbban. Minap épen ebéd alatt történt a legelőkelőbb vendéglőben, hogy egyik pincér a közönség szemelátára pofonvágtat a másikat. Mérgében tett e, avagy csak a tulajdonos részéről kieszt és megrendelt reklámfogás volt-e, — azt bajos megállítani. Tény az, hogy pofon volt, valószínű pofon. S mivelhogy Szovátán jobb az akkuszitika, mint Sófokon, hát jobban is csattant. Elég hálátlannul jegyezte meg egy laikus vendég, hogy ezzel az elintézésel várható volt a pincér ebéd utáni is. Nem úgy van az! A közigazgatás és igazságszolgáltatás csigalassúságáról már köteteket panaszoltak össze. S ez a statáriális eljárás különben is jelentékeny része volt a szovátai — komfortnánk.

Nem tudom, mit szól a prospektus a gyógyhatásról. Hallottam két hölgy párbeszédét egy erkélyen. Kérde az egyik:

— Te, miről is jó ez a Szováta?

— Hát itt meggyógyul — szól a másik — a sziv, a tüdő, a gyomor, a máj, a vese, — no, miye is van még az embernek?

A vice jó, amennyiben sok fürdői prospektust jellemez; — Szováta azonban föltétlenül jó hatással van különösen az idegrendszerre

Az idei szezonnak az a főérdekessége, hogy kevés a férfi, kivált a fiatalember s így a hölgyeké az eszkimók szerepe. Ezt azonban én nem gyászolom. Panaszkodjanak fölötté a — hölgyek!

Füdes Miklós.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Párisi estély az Urániában. Az Uránia-színház igazgatósága tudatja a közönséggel, hogy a hét végén három élvezetes párisi estélyt fognak rendezni, amelyen csakis felnőttiek vehetnek részt. A műsoron Aradon eddig nem látott képek fognak szerepelni.

* Az Uránia színház holnapi műsorán szereplő képek felfülműlják az eddig bemutatott képeket. Különösen két kép emelendő ki a műsorból. A ruha mosás hajdan és most és a nőcsábító cigányprimás. E két képet az Uránia-színház csak a legnagyobb áldozatok árán tudta megszerezni külföldről, mert ezek még Budapesten sem voltak láthatók. Az első képet azért szerezte be az Uránia-színház, hogy az aradi gazdaasszonyok is fogalmat alkothassanak azokról a modern eszközökről, a melynek segítségével rendkívül módon megkönnyíti a háztasszonyok munkáját. A műsoron szereplő többi képek is érdekességükönél fogva is megtekintést érdemelnek.

Gyilkosság a Városligetben.

A szerelem halottja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 3.

Borzalmas gyilkosság történt a budapesti városliget legforgalmasabb részén. A Barokoldi-cirkusz mellett ma reggel holtan találtak egy husz-huszonhárom éves kora, a munkásosztályhoz tartozó fiatalembert. Körülötte meg-aludt vértócsa volt, annak jeléül, hogy a gyilkosság kora hajnalban történt. A halott mellén két, a hátán három késszurást találtak. Sem a halott személyazonosságát nem tudták megállapítani, sem bűnjelet nem találtak, ami a gyilkos vagy a gyilkosok nyomára vezethetne.

A rendőrség, amely korán reggel értesült a bűntényről, nyomban megindította a nyomozást a gyilkos kézrekerítésére. A kutatták a halott ruháit, de zsebeiben semmit sem találtak, ami azt a feltevést is valószínűvé teszi, hogy rablógyilkosság történt. Mellette egy véres vázondarabot találtak a meggyilkolt valószínűleg azzal akarta elállítani a vérzést. Az egyik cipője nyolc tiz lépésnyire feküdt tőle, a másik a lábán volt. Az áldozat középtermű, karcos, szőke haja és bajszos ember. Kis oldal szakált viselt. Szürke ruha volt rajta, amelyben Mancsuka Péter szabó cégjegye van.

A rendőrség felkutatatta az egész környéket, kihallgatta a környékei bódósokat, akik bódéjukba háltak, de zajt, lármát senki sem hallott az éjszaka, úgy, hogy az sem kizárt dolog, hogy másutt történt a gyilkosság, melynek bizonyára verekezés lehetett az előmenye, a halottat ezután vitték arra a helyre, ahol aztán rátaláltak.

Később a közelben lévő báró Born féle villa házmesternője jelentkezett, aki elmondta hogy ma a mikor kora reggel söprögött, egy arra menő asszonynyal eredt beszélgetésbe s ez megemlítette, hogy az éjjel a Barokoldi-cirkuszban aludt s hajnalban közlelő női sikoltását hallott. Lehet, hogy ez összefüggésben van a gyilkossággal s akkor az sem valószínűtlen, hogy nő miatt volt a verekezés, amely azután halállal végződött. Majd egy M. J. J. Máttyás nevű napszámos jelentkezett, aki látásból ismeri a halottat, együtt szolgált vele az idei májusi piliscsabal hadgyakorlatokon, de a nevére nem tud visszaemlékezni.

Minden nem adott határozott irányt a nyomozásnak, amelyet a rendőrség a legzárulébb körben folytatott. A délutáni órákban végre sikerült az összes tetteseket kézrekeríteni. Az egyik gyilkos Liebermann Árpád, városligeti hintáslegény belsmerő vallomást tett. Elmondta, hogy egy leány miatt vészett össze az áldozattal, akinek a nevét nem tudja, az illetőt azelőtt egyáltalában nem ismerte. Verekezés közben az ismeretlen bottal védekezett és nem engedte, hogy elvegyék tőle a vele sétáló leányt. Erre Liebermann bottal, társai közl. Satojanovics Mihály törrel, Czolner Béla pedig késsel támadtak a legényre és agyonszúrták. A történetet Satojanovics a Szondy-utca egyik csatornanyílásába dobott, a detektívek megtalálták.

A rendőrség Liebermann vallomása alapján cinkostársait is letartóztatta. Satojanovics belsmerő, hogy a tör az övé volt és a meggyilkolt fiatalemberen mindhárom szurást ő ejtette. Czolner azt vallotta, hogy ő csupán pusztán ököllel ütötte az áldozatot. A rendőrség mindhármukat letartóztatta s a délután folyamán átkísértette az ügyesség fogházába.

Késő éjjeli távirat jelenti: A szörnyű gyilkosság áldozatát agnoszkálta a rendőrség. Tóth Lajos husz éves kocsi.

Krausz, a nevelő.

Írta: Vörösi László.

Zenéljét szerző: Méri Jenő.

Baumann Károly műsorából.

I.

Tévedés kikerülése végett,
Meg kell ismertetnem magamat.
Ne sejtsek bennem török béget,
Japán császárt, holmi nagy urat;
Nem vagyok én gróf Széchényi László
Sem Rothschild Náthán a pénzezer,
Se Zeppelin a léghajókázó.
És nem kék ereimben a vér.
Lebaudy, ki a Szaharát bujja,
S kinek hirt messze fennragyog.
Mindezek közül ismétlem újra,
Higgyék meg egyik sem én vagyok.
Krausz vagyok a felhuz, a nevel,
Szakmám: ige, nevelő s a rag.
Szívesen cserélnék bárkivel,
Engem szült az ádáz sorsharag.

II.

Az életem nem valami fényes,
Nem kóstoltam még sok földi jót,
S ha, mi gyakran történik, Krausz éhes,
Eszik gesztenyét vagy zöld diót.
Kivétel csak a kedd és csütörtök,
Ilyenkor, mit megkíván szemem
Legyen ricset, crém pite vagy sült tök
Negkapom, mert — napokat eszem.
Ilyenkor nem lehet bírni vélem,
Ilyenkor én mámoros vagyok,
A végtelen kár csupán az, kérem,
Hogy oly ritkák e dicső napok.
Krausz vagyok stb.

III.

Ne higgyék hogy csak gyomromnak élek,
Izor nem oly prózai legény,
Néha napján vad nagy szenvedélyek
Törnek reám s a női erény
Ilyenkor kísértéseket áll ki,
S hogy nem oly rosszak a mai nők,
Bizonyítja jobban mint akármí,
Ellenállnak hihetetlen' ök.
S míg kemény faágamban aluszom,
Mit tehet egy szegény nevelő,
Szenvedélyeimmel megalkuszom
S álomban jön kedvesem elő.
Krausz vagyok stb.

IV.

Parancsolni nehéz ám a vágnak
Es az álom nem mindig elég,
Ekkor hátat fordítok az ágnak
Es tudják meg, nem nyugszom elébb
Míg Gelbnét, kinél lakásom bérlöm,
Bár rég túl van már az ötvenen,
Néhány fordulóra fel nem kérem,
S egynéhányszor meg nem ölelem,
Osszekötve kellemest s a hasznost,
Mert bár Gelbné gyönyörnek sovány,
Ó takarit nekem és rám az mos,
Es nem kerül semmibe — szobám.
Krausz vagyok stb.

V.

Múltkor végre felderült szerencsém
Egy szép nőnek megtetszett pofám,
Vagy alakom, vagy talán a lencsém,
A vádlím, vagy formás szép bokám.
Elég az, hogy hívott randevure
Vágyakozva kaptam rajta én,
De örööm megváltozott bura,
Elhagyott eröm a tét-á-tét.
S míg ő folyton unszolt ösztökéle,
Bizonyítam kétszer kettő négy-e

Bár hibámat váltig bántam, szántam,
Megvalloztam, nem szakmám a számtan.
Krausz vagyok stb

A román trónörökös pár kalandos útja Aradmegyében.

Lippai küldöttség a főhercegnő előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3

Lapunk más helyén megemlékezünk arról a veszedelmes vasuti összeütközésről, amely az aradmegyei *Batucán* tegnap reggel történt. A vonatösszeütközés, amely szerencsére nem járt emberáldozattal, alkalmat adott egy igen érdekes epizódra.

A két tehervonat összeütközése ugyanis teljesen megrongálta a batucái őrház előtt a tövis—aradi vonalat. A közlekedés ezen a helyen megakadt és ez a forgalmi zavar még akkor sem volt elhárítva, mikor a predeal—arad—budapesti gyorsvonalat Batucára ért. Ennek a vonatnak igen érdekes utasai voltak. Ezen utazott *Ferdinánd román trónörökös* feleségével és két gyermekével: *Károly* főherceggel és *Erzsebet* főhercegnővel. A trónörökös és családja a gyorsvonathoz kapcsolt három udvari szalonkocsiban ült. A romániai Sinajából jöttek és a német fővárosba, Berlinbe tartottak a főhercegnő egyik rokonának, *Gretceanu* Elizának esküvőjére. A főhercegi családot többtagu udvari személyzet kísérte.

A gyorsvonatnak a megrongálódott pályatest következtében valamivel a batucái őrház előtt reggel hét órakor meg kellett állni. A vasuti kalauz jelentette a trónörökös környezetének a balesetet, mely miatt a vonatnak órákig Batuca előtt kellett vesztegelni. Véletlenül ugyanezzel a vonattal utazott *Boku* Szevérenek, az aradi *Tribuna* felelős szerkesztőjének felesége, *Manolesku* Marilina, aki a sinajai polgármester leánya. Bokuné még leánykorából ismerte a trónörökös nejét és mikor a batucái őrház előtt fel és alá sétált, felismerte és köszöntötte a szalonkocsi ablakán kinéző főhercegnőt. A trónörökös, aki éppen ekkor kiszállt a szalonkocsiból, udvariasan viszonzta a köszönést és megszólította Bokunét. Megkérdezte tőle, hogy hová megy és kinél van férjné. Ekkor érkezett meg az Aradról indult segélyvonal és a trónörökös elmondta Bokunénak, hogy ő ezzel a vonattal most továbbutazik Budapest felé, de családja csak este követi majd őt, mikor a három szalonkocsiban tovább utazhatnak a helyreállított pályán.

Igy is történt. A trónörökös 11 óra felé a segélyvonattal Aradon keresztül Budapestre utazott, felesége és gyermekei pedig a szalonkocsikban maradtak. A főhercegi pár kalandos útjának hamar híre terjedt. Mikor végre órák múlva a vonat elindulhatott a batucái őrháztól, *Mária-radnán*, ahol a vonatnak keresztül kellett mennie, szintén megtudták, hogy a trónörökös családja a gyorsvonattal Radnán átutazik. Erre a hírre több előkelő lippai román asszony kiment a radnai pályaudvarra, hogy láthassa a keresztülutazó főhercegi családot. Mikor a vonat megállott az állomáson, a román asszo-

nyok éltették a trónörökösét és *átadtak egy csokrot* Boku Szevérenek, hogy vigye azt a nevükben a főhercegasszonynak. A hercegnő hálás szavakkal köszönte meg a csokrot és az ovációt Bokunénak, akivel néhány percig beszélgetésbe elegyedett.

A gyorsvonal ezután a román asszonyok lelkes tüntetése mellett továbbment Arad felé. Az aradi állomáson vagy tíz percig állott és azután elrobogott Budapest felé, ahol a főhercegnő és gyermekei tegnap éjszaka találkoztak a trónörökössel.

Meghiusult gyilkosság.

Merénylet a Tököli-téren.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3

Ma délután öt órakor a Tököli-téren egy szerelmében megcsalódott leány revolverrel támadt reá vőlegényére *Szeltman* Alajos közsörüs mesterre. Azzal a szándékkal kereste fel a közsörüst, hogy nemcsak ennek életét oltja ki, hanem önmagát is elpusztítja. Az előre megfontolt vérontás nem sikerült, mert a megtámadott ember idejekorán elkapta a gyilkos szándéku nő kezét s kicsavarta abból az öldöklő fegyvert. A leányt, a lövés zajára összesereglett tömeg letartóztatta s átadta a rendőrségnek, ahol őszintén bevallotta, hogy azzal az eltökélt szándékkal kereste fel ma délután vőlegényét, hogy úgy őt, mint önmagát revolverrel pusztítja el. Ezért vett ma fegyvert és hozzávaló töltényt és sajnálkozott amiatt, hogy a kettős vérontás nem úgy végződött, mint a hogy tervezte.

A halálra szánt leány tettéről a következőkben tudósítunk:

Körülbelül másfél esztendeje ismeri egymást *Szeltman* Alajos közsörüs mester és *Gács* Juliska cselédleány. A viszony oly bensős lett közöttük, hogy a leány, hielt adva *Szeltman* házassági ígéretének tavaly novemberben megartott eljegyzés után menyasszonya lett. Othagyta *Apatitsky* Lajos nevű vőlegényét, mert szülei rábeszélésének engedett és a közsörüssel váltott jegyet. A kettőjük közti barátság azonban szenvedélyes szerelemmé fokozódott. Féltekény természetű volt mind a kettő s az ebből származó botrányos jelenetek mindennaposak lettek. A leány vallomása szerint *Szeltman* őt többször megöléssel is fenyegette s állítólag egy levélben is megírta neki, hogyha megcsalja akkor vérért ontja.

Amint azonban a mai napon lejátszódott jelenetek tanúsítják a férfi több okot szolgáltatott arra, hogy a menyasszonya ne bízzék teljességgel a hűségében. Egy hónappal azelőtt *Gács* Juliskának tudomására jutott, hogy vőlegénye más leányoknak is udvarról, sőt egy *Kontrás* Florica nevű leányt annyira kitüntette, hogy elvitte a moziba. Mikor ezt megtudta, otthagyta a házi teendőit s felkereste szerelmét az *Uránia* színházban. Már akkor ott a nagy nyilvánosság előtt le akart vele számolni. De mikor meglátta, hogy milyen kitűnően mulat, megsajnálta és ésszerűtlenül kitért az útjából. Hszament, de elhatározta, hogy másnap felelőségre vonja.

A leány nem is tagadta, hogy már nincs nőülési szándéka. Azonban ennek okául azt adta elő, hogy a szülei nem egyeznek bele a házasságba s egyik btyija el is jőa Triestből

— Szelmann ugyanis trleszti illetőségű — s meg akarja akadályozni a nősülést.

A leány ekkor azt ajánlotta, hogy haljanak meg együtt, de erre a roppant kétségés és keletlenül vállalkozásra a köszörüs nem volt kapható.

Ma reggel a piaci bevásárlás alkalmával felkereste a leány Szelmant és sirva tett neki szemrehányást, amiért szerencsétlenné tette.

— Otthagytam a tisztaságos völegényemet miattad, mondotta — s te most ezzel játszt, hogy mást szeretsz? Ennek nem jó vége lesz!

Szelman ekkor tudtára adta, hogy bátyja ma megérkezett Trlesztdől s felfogja bontani az eljegyzést.

Lesújtva távozott a köszörüs bódéból a kiutasított menyasszony s direkt egy szibárus-hoz ment, ahol hatlövetű revolvert vásárolt. Elhatározta, hogy a völegényét megöli s azután maga ellen fordítja a fegyvert.

Öt óra tájban tért vissza a *Tököl-térre* s felkereste Szelmant, hogy végezzen vele.

Ujból kérielte s arra akarta rábírní, hogy ha már öt nem szereti, akkor legalább a ciganyleánnyal kezdett viszonyt szakítsa meg. A rendőrség előtt tett vallomása szerint ekkor a férfi durván megsértette s az anyjára fellázította, hogy a revolvert kibuzta zsabéból s ezekkel a szavakkal:

— Ha nem akarsz az anyém lenni, akkor halj meg, ráakarta sütni.

Szelmann azonban idejekorán észrevette s leány mozdulatát s ép abban a pillanatban kapta el fejét, amikor a golyó a füle mellett szivított el.

Megragadta a merénylő jobb kezét, melyben ez a gyilkos fegyvert szorongatta s kicsavarta belőle. A lövés sajára a piacon lévő öszszfutottak s a remegő nőt letartóztatták.

Az odaérkezett rendőr a bűnügyi osztályra kísérte őt is, a köszörüst is s *Mikes Lajos dr.* azonnal kihallgatta.

Szelmann vallomása szerint *Gács Julia* öt orrval támadta meg. Nyugodtan dolgozott bódéjában s észre se vette, mikor oda belopózkodott. Csak akkor vett róla tudomást, mikor durva szavak kíséretében rásültötte a fegyvert.

Azt is vallotta, hogy a leány öt régóta üldözi szerelmével s többször, körülbelül négy ízben, fenyegette lelvéssel. Állandóan revolver volt nála s azért kerülte is a vele való találkozást.

A leányt, mint említettük, szándékos emberölés kísérlete miatt előzetes letartóztatásba helyezte a rendőrség.

HIREK.

Vasuti szerencsétlenség Aradmegyében.

— Összeütközött tehervonatok. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Tegnap nagy vasuti szerencsétlenségről beszéltek az emberek Aradon, érthető izgalommal. A napirenden lévő katasztrófák idegessé tették már az embereket, s nem csoda, hogy a legkisebb szerencsétlenség híre is izgatja a közönséget.

A tegnapi esetről nem volt ok az izgalomra, mert csodálatosképpen emberéletben nem esett kár. Valóban csak a legszerencsésebb véletlennek köszönhető ez, mert az összeütközés igen nagy mérvű volt.

A baleset *Tótvárad* és *Berzova* között lévő *Batucá* ōrháznál történt, ahol a 662. számú tehervonat vesztegelt. Később berobogott az állomásra a 673. számú te-

hervonat hibás váltoállítás következtében ugyanazon a sinen, amelyen a másik tehervonat állt. A két mozdony egymással szembe került s a szó teljes értelmében egymásba tolódtak. A mozdonyok összeroncsolódtak s azokon kívül tizenhat vagon hasznavehetetlenné vált.

Csak a legcsodálatosabb véletlennek tudható be, hogy a vonatot kísérő személyzet közül senki sem sérült meg. A mozdonyvezető és a fűtő az utolsó pillanatban bizonyára észrevették a veszedelmet s leugrottak a mozdonyról.

A teherszállítás ezen a vonalon teljesen megszűnt s a személyforgalom is csak átszállással volt lebonyolítható. Az Erdélyből jövő gyorsvonatnak is, amely reggel 8 óra 8 perckor ér Aradra ezen a sinen kell haladnia, tehát el volt zárva az útja. Aradról kellett segélyvonatot küldeni, amely azonban csak későn érkezett *Batucára* s ezért történt, hogy tegnap 8 óra helyett az erdélyi gyorsvonat háromnegyed tizenkettőkor délben robogott az aradi pályaudvarra.

Érdekes, hogy ezen a vonaton utazott a román trónörökös és a felesége is, akiknek *Batucán* ugyancsak át kellett szállniuk a kisegítő vonatra.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 4-én az időjárás: Változékony, enyhe, elvélve csapadék.

— A szerb radikálisok küldöttsége *Wekerlé*nél. Budapesti tudósítónk jelenti: A karlócai patriárkaválasztó kongresszus ülésének felülgészítése után a szerb radikális párt határozata szerint *Kraszojevics* György országgyűlési képviselő vezetésével tizenhét tagú küldöttség érkezett a fővárosba, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnöknel tisztelegjen. A miniszterelnök a deputációt *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter és *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter jelenlétében fogadta. *Kraszojevics*, a küldöttség vezetője ismertette a szerb egyházi viszonyokat. A kongresszusi képviselők többsége, ugymond, nemcsak a saját óhajának és érzelmeinek megfelelően választott, hanem a szerb nép kívánsága szerint is járt el. Kéri a kormányt, hogy eszközölje ki a megválasztott patriárka melőbbi megerősítését. *Wekerle* kijelentette, hogy a magyar kormány mindig őszinte szándékkal viseltetett a szerb nép és a szerb egyház iránt. Legyenek meggyőződve, hogy ez az érzés vezet a magyar kormányt továbbra is és a szempont fogja irányítani a korona elé teendő felterjesztést is.

— Az elítélt román képviselők felebbezése. Az aradi román klub ügye miatt elítélt képviselők, mint megirtuk, felebbezések *Berecz* Ferenc kihágási bíró marasztaló ítélete ellen. A felebbezést *Suciu János dr.* és társai ma nyújtották be. Arad város tanácsához, mint másodfoku kihágási bírósághoz. Az összes vád alá helyezett képviselők — tehát a felmentettek is — aláírták a szinte kötetnyi vastagságú felebbezést, melyben nemcsak a marasztaló ítéletet, hanem különösen annak indokolását kifogásolják, mert ebben a politikai szabadság megsértését és a nemzetiségi pártnak, mint országos politikai pártnak jogsérelmét látják.

— *Petőfi* emléke. *Szegesvárról* táviratozzák: A *Szegesvári* és környékbeli magyarság tegnap kegyelettel ünnepelte meg *Petőfi* halálának 59 éves évfordulóját. Az ünnepség a rom. kath. templomban istentisztelettel vette kezdetét, melynek végzetével sásziók alatt a pályaudvar-

hoz vonultak s Főlegyházára mentek, hol *Baldas* Imre segesvári ref. lelkes imája, a székegyudvarhelyi dalegyütet hazafis énekel, szavalatok, ünnepi beszéd és az emlékoszlop megkoszorúzása képezte az ünnepség programját. Délután *Szegesváron* *Petőfi* szobránál ünnepelték a költő halálának évfordulóját. Este hangverseny fejezte be az ünnepséget.

— *Lacanus* meghalt. *Bécsből* táviratozzák: *Lacanus*, a császár polgári kabinetjének főnöke ma éjjel meghalt.

— Az új magyar trónkövetelő. Hírá a trónöröklés rendjét nálunk törvény biztosítja, mint egy gyulai példa mutatja, ugylátszik mégis akadnak egyesek, akik — természetesen meghibbant agyvelővel — trónkövetelőként lépnek föl és e címen kívánnak maguknak hódolatot. Egy ilyen szerencsétlen ember keltett feltűnést tegnap *Gyula* városában. *Paksi* Imre sarkadi földműves a *József* főherceg lakatánya előtt a köréje csoportosult honvédegyénységhez nagy beszédet intézett, kijelentve, hogy ő, bár nem bíborban, hanem csak a szemétdombon született, magyar király akar lenni. Felhívja tehát a honvédeket, kiáltás ki őt királyuknak. Hí ezt nem tessék, úgy ő trónra fog lépni, noha *Rudolf* trónörökös megjelent neki álmában és tudtára adta, hogy neki joga van a trónhoz. A honvédek eleinte meglepetéssel, majd szánakozással hallgatták a szavart című ember szónokiatát, azután értesítették a rendőrséget, amely az új magyar trónkövetelőt öt megillető birodalmába: a tébolydába szállította.

— Uj vasut Aradmegyében. *Nagyhalmágyról* írják: Ugy látszik az évek óta vajudó nagyhalmágyi állomástól kilinduló, *Vozdocs* és *Szab* közösségig tervezett vasut a megvalósulás felé közeledik, mivel tegnap óta a *Hőnigess* és társa ujszentannai cég megbízottja megjelent *Kishalmágyon* két mérnökkel, akik hozzáfogtak a munkásokkal együtt az alap lerakásához. Azért építeli az ujszentannai *Hőnigess* cég ezt a vasutat nem pedig *Darvasa* ki az építési engedélyt már egyszer megszereste, mert a *Hőnigess* cég vette meg a kishalmágyi uradalom összes erdejét, melynek kihasználására a kis vasutra okvetlen szükségük van.

— Szövetkezeti húsmészárszék. A polgármester, a közönség véleményének nyilvánulása következtében, a husarak alakítását figyelemmel kíséri. A hatóság mésszárszék ügyében hozott közgyűlési határozat ugyan még nem érkezett vissza a belügyminiszteriumból, de a polgármester nem is vár a hatósági mésszárszéktil radikális javulást a húselvezés terén. Sokkal üdvösebbnek tartja a szövetkezeti alapon létesült mésszárszékot s ezért a kérdés tanulmányozásával meg is bízott egy városi tisztviselet, aki tegnap *Budapestre* utazott s ott adatokat gyűjt. Ezeknek összegyűjtése után megindítja a polgármester az akciót, amely abból az elvből indul ki, hogy a város részt vegyen ugyan a mésszárszék alakítását célba vevő szövetkezet létesítésébe, de csak oly mértékben, hogy az árak normális alakulásába befolyhasson. A szövetkezet részjegyeit a fogyasztó közönségnek kell tulnyomóan jegyezni, mert a mésszárszék csak akkor prosperálhat ha kellő számú fogyasztója van.

— A pofozkodó zugbankárok. *Budapesti* tudósítónk jelenti: Ma délelőt nagy botrány játszódott le *Neumann* Miksának, a napokban szabadlábba helyezett zugbankárnak a *Lipótköruton* lévő lakásán. *Neumann* régebben egy millió címet vásárolt *Grünwald* Lipót fővárosi irodatalajdonosnál. A bankárok ellen indított vizsgálat során *Grünwaldot* is kihallgatták s ez igen terhelően vallott. Elmondotta, hogy

Neumann nála ezer koronáért cimket rendelt, de kikötötte, hogy rendőrségi tisztviselők, bírák, törvényszéki hivatalnokok, ügyvédek, újságírók és szidók címére nem kíváncsi. A vizsgálat után Neumann kiegyezett Grünwalddal, hogy csak ötszáz koronát fog fizetni, mert az üzlet nem sikerült. Az ötszáz koronát ma délelőtt kellett volna kifizetni Neumann irodájában, ahol ma Grünwald meg is jelent. Mídkön a szobába lépett, a bankár rázárta az ajtót, nekiesett és ütlegelni kezdte. Segített neki ebben két alkalmazottja, akik egy oldal ajtón keresztül szaladtak be és a meglepett Grünwaldot összevissza pofosták. Ez valahogyan az erkélyre menekült és onnan a járőröknek segítségért kiabált. Az előhívott rendőröknek nagy nehezen sikerült Grünwaldot szorongatott helyzetéből kiszabadítani. Grünwald az incidens után nyomban a rendőrségre sietett és feljelentést tett Neumann ellen.

— Eljegyzés. Blum József, szászrégeni nagykereskedő eljegyezte Mullas Adolf, az aradi különlegességi társaság társulajdonosának szeretetreméltó leányát, Rozsát.

— Az aradi gyermekórház építése. A Fehér Kereszt egyesület gyermekórház építőbizottsága ma Károlyi Gyula gróf főispán elnöklésével ülést tartott, amelyben az Andrányi-alapítványból épülő gyermekórház ügyével foglalkozott. Elhatározta a bizottság, hogy az építéssel a terveket készítő *Tabakovics* Emil műépítést bízza meg. Az építési költségekre száználvanezer koronát irányzott elő a bizottság és a főispán elnöklésével, *Leitner* Ernő dr. igazgató-őorvos, *Szántay* Lajos műépítész és *Virágh* Lajos főmérnökkel álló építészeti bizottságot küldött ki. A főépületnek még ez évben tető alatt kell állania.

— A nagyobb ipari szeszgyárak kontingens vásárlása. A P. N. Irja: Az új szeszadótörvény az ipari szeszgyárosokat hozta a legmosztobább helyzetbe. Az új törvény annyi szigorú intézkedéssel sújtja az ipari szeszgyárosokat, hogy annak hátrányait még jó sokáig fogja élni ipari szeszgyárunk. Az új törvény szelleme nem annyira a kisebb, mint inkább a nagyobb ipari szeszgyárak ellen irányul. A nagyobb ipari szeszgyárak most megpróbálják, hogy az elve szett kontingens visszaszerezzék, ami alatt azt kell érteni, hogy a kisebb ipari szeszgyárak kontingenseit összevásárolják. Arról értesülünk, hogy az ország hat legnagyobb ipari szeszgyára, úgymint a *Leipziger* gyár, az *Egyedgyár*, a *Línser* gyár, az *aradi Neuman-gyár*, a győri szeszgyár és a *temesvári Józsefvárosi szeszgyár* szövetségre léptek egymással és közös számúra összesen harminchatezer hektoliter szeszkontingenszt vásároltak a kisebb ipari szeszgyáraktól. Egy egy kontingens vételi ára 85 és 100 korona között ingadozik, szemben az új szeszadótörvényben 65 koronában megállapított megváltási összeggel. A harminchatezer hektoliter kontingensért hárommillió koronánál nagyobb összeget fizetnek a szövetségesített szeszgyárak. A gyárosok ezt a vásárt ma augusztus 3-án egy alaposan megindokolt memorandum kíséretében jelentették be a pénzügyminiszternek, akinek a jóváhagyásától függ az üzlet véglegesítése.

— Rejtélyes halál. Barcsról jelentik: Petrus Vendel bélavári lakos kilencedmagával a nagyatádi választás befejezése után Barcsra a vasuti szállodában vett lakást, hogy másnap reggel hazautazhasson. Petrus jó barátjával, Szabó nevű társával vett egy szobát. Petrus még eddig ki nem derített okból az ablakon át kiesett és szörnyethalt. Társa minderről mitsem tudott, mert, mikor a hajnali vonattal utazók a hullára ráakadva, a vendéglőt fel-

lármasíták, Szabó a szobában mélyen aludt. Bűntény, úgy látszik teljesen ki van zárva. Azt hiszik, hogy Petrus szédülés fogta el és úgy esett ki az ablakon.

— Parasztképviselő Nagyatádon. *Nagyatádról* jelentik: Szombaton volt Nagyatádon a képviselő-választás. Két jelölt állott egymással szemben: *Pisér* Antal dr. barcsi ügyvéd, akinek érdekében a függetlenségi párt óriási erőfeszítéseket követett el és *Szabó* István földműves, aki polgári párti programmal lépett fel s akit a szocialisták támogattak. A küldelem igen heves volt s késő estig a szavazatok végéig egyforma arányban estek. Az agitáló felbujtotta egészen a népet, úgy hogy a délutáni vonattal érkezett barcsi választókat külön csendőri kíséreltségnek kellett megvédenie. Késő éjjel hirdette ki a választási elnök a választás eredményét. Mídkön az esti vonattal hazautazó barcsiak Csokonyát, Szabó István megválasztott képviselő patriáját érintették, a vonatot kövekkel és záptojásokkal dobálták meg. A vonat ablakai bezúzódtak, de sebesülés nem történt. A választáson a hatóságok nagyszámú katonaságot és csendőrséget rendeltek ki.

— Allat az emberben. Egy vidéki újság a minap hosszabb újdonságot írt, ezzel a címmel: Allat az emberben. Az újdonságban el van mondva, hogy az egyik alvégi kereskedő — akinek a nevét nem írták ki — gyalázatos merényletet követett el egy tízennégy éves leányka ellen. A lap természetesen erős szavakkal kelt ki a társadalom eme rákfeneje ellen s a rendőrség figyelmét is felhívta a brutális esetre. Másnap, ugyanazon a helyen, hol a támadás megjelent, a következő nyilatkozat látott napvilágot:

„E lap tegnapi száma hirt adott egy merényletről, melyet egyik alvégi kereskedő követett el egy tízennégy éves leány ellen. Minthogy a vádat a tisztelt cikkíró általánosságban emelte, mi alóli alvégi kereskedők, ezennel kijelentjük, hogy az állatok az emberben nem mi vagyunk, kik semmiféle tízennégy éves leányt nem inzultáltunk, amit mindenki, aki bennünkkel ismer, bizonyára készséggel el is hisz. Az állat az emberben *Rosenfeld* Ignác kisköztulcai szatócs, amit a tek. rendőrkapitányi hivatal is igazolhat.”

Ezután az alvégi kereskedők teljes névsora következett, kivéve *Rosenfeld* Ignácot, az állatot az emberben.

— Aradmegyei iparosok szervezkedése. A környékbeli iparos szövetségek megalakításának munkáját tegnap kezdett meg Lippán az *aradi* munkaadó központ, ahová es alkalomból *Bisam* Gyula, *Fodor* Zsigmond, *Kohn* József, *Reinhart* Gyula és *Steigerwald* Alajos mentek ki. Az alakuló gyűlésen az előadói tisztet *Kaszab* Géza az *aradi* munkaadó-szövetségek titkára töltötte be. A radnai állomáson a lippai iparcok küldöttsége fogadta az érkezőket, élén *Wessely* Béla ipartestületi elnökkel. Az alakuló ülés az ipartestület tanácskozó termében folyt le nagy érdeklődés mellett. Miután *Kaszab* Géza részletesen kifejtette a szervezkedés előnyeit és szükséges voltát, *Reinhart* Gyula lelkesítő szavakban buzdította szövetségésre a megjelenteket, — majd *Steigerwald* Alajos tartott nagyhatású, tartalmas beszédet az egybegyűlteknél. *Fodor* Zsigmond rövid felszólalása után a jelen voltak nagy lelkesedéssel alakították meg a szövetséget, amelynek elnöke *Wessely* Béla ipartestületi elnök lett. A legközelebbi szövetségalakítás Pankótán lesz, minden valószínűség szerint már a jövő hét végén.

— Halálos verekedés. Véres verekedés volt tegnap este Csermő község egyik korcsmájában. Az ivóban mulatozó legények szóváltásba keveredtek. A társaság csakhamar két pártra oszlott és egymásnak támadtak. A verekedésnek szomorú vége lett, az ittas *Vigyikán* Mi-

hály késsel oldalba szúrta *Kránics* Juont, aki rövid kintlódás után kiszenvedett. A gyilkost a csandörök letartóztatták. A verekedés áldozatát holnap becollják fel.

— Új román pénztézet. Ertesülésünk szerint a *Borosjenőn* megalakult „*Lunca*” nevű új román pénztézet augusztus elsején kezdte meg működését. Az intézet vezérigazgatója *Burdán* Tivadar dr. ügyvéd.

— Városokat pusztító tűz. *Newyorkból* jelentik: A *Brithis-Kolumbiában* levő *Feruje* városban óriási tüzvész pusztít, amely a várost tizenhét ház kivételével teljesen elhamvasztotta. Ötezer ember hajléktalanul maradt. Sok százan megsebesültek. A kárt két és fél millió dollárra becsülik.

Ujabb távirat jelenti: A tűz rémes gyorsasággal terjed. Eddig hat város ég lángban. Százötven ember elpusztult és több ezren megsebesültek. A kár több, mint öt millió dollár.

— Gyilkosság — nyolcvan filléért. A paraszt nép erkölcsének ritkító példáját mutatja az az eset, amely tegnap történt az aradmegyei *Monyorón*. *Pántye* János ottani gazdameber adosa volt *Salmán* Mikulájnénévű asszonynak nyolcvan fillérral. Az asszony többször kérte adásától a pénzt, azonban az adós nem fizetett. Hátfőn este a hitellező asszony újból elment *Pántye* lakására és most már szikozódva követelte a pénzt, a nyolcvan fillért. A gazda azonban a szitokra goromba lett, mire *Szlimiánné* mérgében hazá szaladt, magához vett egy konyhakést és ezzel *Pántyét* minden további civódás nélkül hasba szúrta. A megszuert embert bevitték másnap reggel a *Borosjenői* kórházba, ahol a nagy vérvettség következtében meghalt. Az ügyesség megbízásából *Aussterweil* László törvényszéki orvos becollta fel a meggyilkolt ember hulláját.

— A borosjenői kórház kibővítése. *Borosjenőről* írják: A belügyminiszter tegnapelőtt küldötte le a *Borosjenői* kórház kibővítésére vonatkozó terveket *Borsos* Géza kórházi elnöknek, aki megiepetéssel vette tudomásul, hogy a miniszter a napi ápolási díjat nem tíz, hanem húsz fillérral emelte fel 1909. évtől kezdve. Ezentul tehát 1 kor. 90 fillérbe kerül a kórházi ápolás egy napra.

— *Batthyány* Tivadar gróf arcképe. Élének feltűnést kelt pár nap óta az országos vasúti szövetség elnökének *Batthyány* Tivadar grófának remek kivételű olajnyomású színes arcképe, melyet *Batassa* Ernő aradi kiváló fényképész állított ki a *Reinhart* testvérek butorgyárának kirakatában. A kép az országos vasúti szövetség aradi kerületének a tulajdona s a legkerültebb a gróf összes eddigi fényképi közül. A kép méltán dicséri *Batassa* Ernő festészeti és fényképészeti műtermét.

— Birtokcsere. Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltozások történtek: *Kapotsy* Emília, *S* örh *Zsuzsanna* eladja az aradi 1817. sz. tjkvben felvett *Virág-utca* 28. sz. házat 2726 koronáért *Konczek* Károlynak. — *Floch* István és tulajdonos társai eladják az aradi 3781. sz. tjkvben felvett *Dzszó* utca 2 számú házat 7600 koronáért *Jaklitich* Ferencnek. — *Idősb* Pál Lajos és neje *Klokovics* Mária eladják az aradi 2496. sz. tjkvben felvett *Demeter* utca 67. sz. házat 4000 koronáért *Gyömör* Norbert és neje *Győri* Vilmának. — *Bihacsi* Sándor és neje *Kurticsán* Emília eladják az aradi 2248. számú tjkvben felvett *Kasza* utca 49. sz. házat 2600 koronáért *Kövári* Pálné sz. *Hanesz* Ilonának. — *Virágh* Lajos és neje eladják az aradi 903. sz. tjkvben felvett *Rákóczi* utca 25. sz. házat 20800 koronáért *Kehrer* Károlyné sz. *Wiltmann* Teréznek. *Ilse* Juon és neje eladják az aradi 2840 sz. tjkvben felvett *Mikulós*-utca 33. számú házat 1500 koronáért *Mikulán* Sándornának. — *Friedmann* József és neje eladják az aradi 3081. és 3082. sz. tjkvben felvett *Csorda* utca 9. és 10. számú házat 5000 koronáért *Farkas* Lipót és neje *Deutsch* Róznának. — *Ösv.* *Marinka* Pálné és tulajdonos társai eladják az aradi 2880. sz. tjkvben felvett *Demeter* utca 50 sz. házat *Ritók* Imre és neje *Katona* Z. utánának 1300 koronáért. — *Herodesz* János és

neje eladják az aradi 6724. sz. tjkben felvett Kasza-utca 9. sz. házat 4700 koronáért Renye János és nejeinek.

— A gyermekek életéért való küzdelemben a különösen nyáron fellépő gyomor és bélbajok a legnagyobb ellenségek közé tartoznak. A legnagyobb védelmet nyújtja ez ellen a „Kufeké”-gyermeklisztrel való észszerű táplálás, mely beleviszi a szervezetbe az ennek kifejlődéséhez szükséges tápláló anyagokat s annak ezáltal nagyobb ellentárási képességet kölcsönöz a betegségek ellen. A „Kufeké”-lisztben foglalt ásványi és tojás-fehérnye anyagok a legkedvezőbbben mozdítják elő a csont és izomképződést.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

● A kiváló bór- és káliumos gyógyferrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és haragos bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyvíz.

● Kapható árványkereskedésben vagy a Salva-Lipótnál Salvator-ferrás Vállalatnál Budapest, V. Rudelfrakpart 8. 1901

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék rendkívüli ülése. Arad város községi iskolaszéke augusztus 5-én, szerdán délután 5 órakor a városház emeleti kis termében rendkívüli ülést tart, a melyre a t. iskolaszéki tag urak, valamint az összes községi iskolai igazgató tannói urak, és urhölgyek ezennel meghívotnak. Kovács Vince polgári helyettes iskolafelügyelőnek az önmaga ellen kért fegyelmi vizsgálatról tanácskoznak.

(—) Magánvizsgálatok. A polgári leányiskolában a magánvizsgálatok szeptember 7-én tartanak meg s e tárgyban a folyamodványok augusztus 15-éig adhatók be.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Kihágásért elítélt lelkész. Popovics János bersal gör. kat. lelkészt a buttyáni csendőrség — mint annak idején megirtuk — feljelentette, hogy temetések alkalmával román nemzeti színű szalagokkal díszített ministráns ruhákat viseltet a gyermekekkel és a temetés élén vitt keresztre is ilyen szalagokat tűzött föl. A feljelentés folytán Hunyár Algernon borosjenői szolgabíró az ígató lelkészt öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen Popovics és ügyvédje fellebbestek. Tegnap érkezett le az alispán másodfoku ítélete, melylyel az elsőfoku ítéletet jóváhagyta. Az elítélt lelkész megfelelőbezi az ítéletet a miniszterhez.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 3.

Kínalat, vételkedv megfelelő, csendes, változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza októberre . . .	11.17—11.18	11.17—11.18
Zab októberre . . .	8.24—8.25	8.21—8.22
Rozsa októberre . . .	9.38—9.39	9.37—9.33
Tengeri májusra . . .	7.27—7.28	7.27—7.28
Tengeri augusztusra . . .	7.65—7.66	7.60—7.61

Zárul 5 órakor:

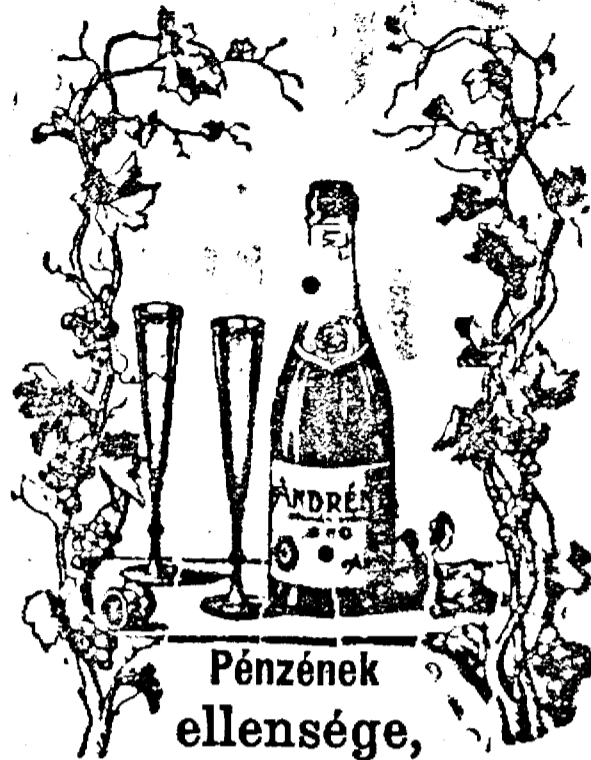
Osztrák hitelrészvény	126 75
Magyar hitelrészvény	740 —

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 3. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feletti súlyban 127—129 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 129—131 fillérig; könnyű páronként 350 kilogrammig terjedő súlyban 133—137 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéselészám: Julius hó 30 napján volt készlet 38 500 darab, Julius 31. napján főlhajtatót 243 darab, Julius 31. napján elszállított 327 darab, augusztus 1. napjára maradt készletben 38 361 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Pénzének ellensége,
ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 3. —

Fehér Kereszt szálloda. Pfiskal Lipót utazó Pezsega. — Gelléri Tatsách Aladár dr. miniszteri fogalmazó Budapest. — Blum József kereskedő Szászrégen. — Hankó Vilmos dr. orvos Piski. — Gánsz Emi vállalkozó Budapest. — Büschitz Mór utazó Komárom. — Horovitz Samu utazó Vasláb.

Központi-szálloda. Szentistváni Gyula főiskolai tanár Selmezbánya. — Wertmann Jenő utazó Budapest. — Csász Istvánné magánzónó Budapest. — Iritz Mór dr. ügyvéd Makó. — Littmann Mór kereskedő Orsháza. — Szeberich Sándor gyakornok Belényes. — Gyarmati Ernő közjegyző Borosjenő. Fodor Simon kárbecslő Budapest.

Vass szálloda. Guelmann József kereskedő Budapest. — Morvay Károly okl. mérnök Makó. — Glück Henrik borkereskedő és leánya Pankota.

Pannonia szálloda. Kleinberger Ignác utazó Budapest. — Szarvas Mátyás kereskedő és neje Temesvár. — Horváth Gyula mészáros Kunágota. — Rétháthy Zsigmond kereskedő Temesvár. — Stefan Alvin tanár és fia Brád. — Schwarz Henrik gyógyszerész Foktó. — Róka József pénzügyigazgató Nagyenyed. — Zeller Jakab kereskedő Beol. — Baktay János segédle kősz Oravicabánya. — Scheer Ede kereskedő Nagyhalmagy. — Bakonyi Kálmán gazdatiszt Keut. — Varga Lajos hivatalnok Lippa. — Biszterczy J. né kir. állatorvos neje Szemlak. — Leiderer Károly jegyző Károlyfalva. — Posprich Lajos uradalmi számtartó Székelykeresztúr.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. augusztus hó 4-én, kedden:

1. Egymillió koronás főnyeremény. Életkép. — 2. Olcsó fürdés. Bohózat. — 3. A határőr botja. Dráma. — 4. Ruhamosas hajdan és most. Tanulságos. — 5. Egy limburgi sajt. Kacagató. — 6. Rossz a példa, elrontja a jó erkölcsöt. Életkép. — 7. A nőcsábító cigányprimás. — 8. Hajszja az olcsó áruért, vagy a modern végeladás. Bohózat.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrássza.

Előadások: Este 7 órától 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: **Bolgár Lajos.**

NYILTTER.*

400 kat. hold szántó

400 hold erdővel,

5000 korona bér mellett

közel Aradhoz

k i a d ó.

Bővebbet Asbóth Gyula Arad, Deák Ferenc-utca 6. 2625

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képződés megszűnik, ugyisintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

BERSON
GUMMI SARKOK

Nagyon kellemes. Csendes, halk lépés idegeseknek, fejfájásoknak nélkülözhetetlen a Berson gummisarkok. Minden e szakmába vágó üzletben kapható. Kizárólag a „Berson” feliratú a valódi.

Sigmund Beer & Söhne
Wien, VI/2 5787

Folttisztító-benzin

0.700/705. kétszer rektifikálva és tisztítva, legjobb minőségben, továbbá

Automobil-benzin és Motor-benzin

mindenkor bármily mennyiségben, leg-
-: jutányosabban kapható a -:

Kőolajipar Részvénytársaságnál DEBRECZENBEN.

Aradi főraktár és képviselő: 2606

Steinberger Ignác urnál, Aradon. Telefon 512. sz.

Telefon 683.

FISCHER ÁRMIN szobafestő és mázó Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1905

Árlejtési hirdetés.

Az aradi gör. kel. román egyházmegyei konzisztoriumnak 1908. évi július hó 17./30-án kelt 4812/1908. sz. jóváhagyó határozata folytán, az Aradmegyei Kisjenő községben levő gör. kel. román templomnak alkalpos kijavítására az árlejtés ezenel kihirdették; az árlejtés pedig 1908. évi augusztus hó 13 án d. e. 8 órakor fog megtartatni a helybeli gör. kel. román népiskola épületében.

A kikiáltási ár 6963 kor. 99 fill.-ben állapították meg.

Az árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

A tervezet és a költségelőirányzat a helybeli esperesi hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az egyházközség fentartja számára azon jogot, hogy a pályázó vállalkozók bármelyikével szabadon közhessen szerződést.

Az árverésen való megjelenésért a pályázók napidíjat avagy készkiadást nem igényelhetnek.

Kisjenő, 1908. augusztus 2. (július 20.) 2615

Velicin Mihály,
hitközségi választmányi elnök.

Mladin Gergely,
hitközségi választmányi jegyző.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
rendkívül üdítő asztali viz.

Üdit, gyógyít! 1881 Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmáinál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a ferrákezelőség:
Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdő

19. 348—1908. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság Gizellafalva telepes községben (Temesmegye) az itteni állami iskolának két tanteremmel való kibővítésére nyilvános versenytárgyalást hirdet; mely versenytárgyalás Aradon, a jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1908. évi augusztus hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Előirányzati összeg 13780 korona 92 fillér.

Ajánlatok csak az összes munkálatokra tehetők.

Az ajánlatban az ajánlati végösszeg számokkal és betűkkel kiírandó.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek valamely állampénztárnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Az ajánlathoz készpénzt vagy értékpapírt csatolni nem szabad.

Jogosult versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy lepecsételt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat legkésőbb **augusztus hó 25. napján délelőtt 10 óráig** az aradi m. kir. jószágigazgatósághoz nyujtsák be, a hol azok ugyanaznap déli 11 órakor fognak felbontatni.

Fenti kikötéseknek meg nem felelő, vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevő az ajánlatában köteles kijelenteni, hogy a helyi viszonyokat, továbbá az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az aradi jószágigazgatóság fentartja a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg az összes ajánlatokat mellőzze.

A vonatkozó terv, költségvetés, szerződés tervezet, valamint a vállalati általános és részletes feltételek az aradi m. kir. jószágigazgatóság segédhivatalában a rendes hivatalos órák alatt betekintheők.

Arad, 1908. évi július hó 31-én.

2616

M. kir. államjószágigazgatóság.

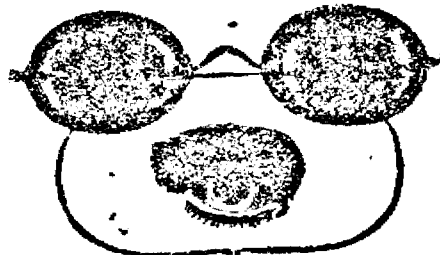
(Utánnomás nem díjazatik.)

Elsőrendű látyszerész üzlet.

DICK SAMU

Arad és látyszerész

Arad Andrássy-lőr és Weitzler János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktáron tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülönbözőbb kiállításban. Legfinomabb lorgnettek, orrcsipeszűk és szemüvegek arany, ezüst, nickel és tekerőbáka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, minden nemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipeszűk orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

DELÉN,

szövet, zefir, ruhavászon, kreton, batist stb gyönyörű választékban

Hoffmann Sándor

cégnél 1881

Arad, Színház-épület.

Vidékre mintákat készséggel küldök.

3114—1908. sz.

~~~~~

Azonnal kiadó

Thököly-tér, Zrinyi- és Lázár Vilmos-utcai

sarok üzlet,

minden üzletágra legalkalmasabb és legforgalmasabb helyen, hol naponta piac van, egy vagy több bolt-helyiség azonnal, esetleg november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal reggel 6—8-ig, délután 3—5 óráig. Egyébb időben bővebbet a házmesternél. 2609

~~~~~

Cement hornyolt cserép

• legiobb fedő anyag. Vízátlan! Örökké tart!

Tégla, Cserép

legiobb minőségben állandóan raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárában

Mikalának.

Telefon 5—15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37., I. em.

Aradvármegye közig. bizottságától.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi június hó 22-én kelt 47440—908. sz. intézkedéssel a m. kir. államvasutak arad—gyulafehérvári vonalának 789/290. számú szelvényei között létesítendő utátjáró céljaira Paulis község határában szükséges és az alábbiak szerint Paulis község községházánál közszemlére tett kisajátítási tervben és az összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t.-cz. 32. §-a értelmében elrendelte.

Az eljárás megejtése végett ennél fogva bizottságként Schill József vármegyei főjegyző elnöke alatt Keller Izsó és Verzár Márton közig. bizottsági tagokat, jegyzőül pedig Heppes Aladár tb. főjegyzőt küldjük ki.

Az eljárás megejtésére határidőül 1908. évi szeptember hó 10-ik napjának d. e. 8 óráját tűzzük ki, helyeül Paulis község községházát jelöljük meg.

A bizottság kiküldéséről, valamint az eljárás határidejéről Paulis község előjáróságát a kisajátítási tervrajz és összeírás kiadása mellett oly utasítással értesítjük, hogy a tervrajzot és összeírás a tárgyalást megelőzőleg a községházánál folyó évi augusztus hó 5—20-ig bezárólag tegye közszemlére és ugyerről, mint a tárgyalás idejéről az érdekelt feleket egyenként és ezenfelül a helyi szokáshoz képest a hirdetmény kifüggesztése és dobszó útján haladéktalanul értesítse.

Megjegyezzük egyidejűleg, hogy a kiküldött bizottság az 1881. évi XLI. t.-c. 34. §-a alapján a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg hataroz, ha az érdekelték közül senki sem jelenik meg.

Az érdekelt feleket pedig figyelmeztetjük, hogy a tárgyalás alkalmával minden tulajdonosnak jogában áll a kisajátítási terv ellen, és minden telekkönyvi érdekeltnek e felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásait a jegyzőkönyvbe vétetni Ennek elmulasztása a már többször idézett t. c. 36. §-ában kiírt jogkövetkezménnyel jár.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen. Miről a kiküldött bizottsági tagokat és jegyzőt, a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségét, valamint a kisajátítási terv és összeírás csatolása mellett Paulis község előjáróságát értesítjük.

Arad, 1908. július 31-én.

Az alispán távol:

Schill, főjegyző.

2619

APRO HIRDETESEK.

Elveszett

egy fekete fedelű zsidó és magyar nyomtatású kis imakönyv névvel és arcképpel. Kéretik jutalom mellett átadni Deutsch Testvérek cégnél. 2622

Lakás kiadó!

Kápolna-utca 30. számú házban az Atilla-térre néző 4 szobás teljesen különálló II. em. modern lakás f. év november 1 re kiadó. Bővebbet Frick József építésznél. 2618

Ugyes szobaleány

azonnali belépésre kerestetik. Havi bér 20—25 korona. Cim Luther Márton-tér 1., I. emelet, ajtó 10. 2614

Öt szobás lakás

kiadó november elsejére. Havi bér 320 frt. Thököly Imre- (Halász) utca 52. 2621

Eladó

Paulis-Barackán kitűnő fekvésű teljesen termőképes, a vasúti állomáshoz közel s közvetlenül a motor megállóhely mellett fekvő szőlő az idej, körülbelül 300 Hektoliter terméssel vagy anélkül, kolnával és szüreti felszereléssel. Bővebbet Schlésinger Jakabnál Paulison. 2620

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1918

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai uthálózatának térképe. Automobilosok, kerékpárosok és turisták használatára 50 fillér leszállított áron kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésben Aradon. Telefon 517. 201

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett keresztyén, gyakorlott levelező, könyvelő 1500 kor. évi kezdőfizetéssel felvétetik. Ajánlatot „M megbízható” címen a kiadóhivatal továbbítja. 2606

Eladó!

Egy jó karban levő két szárnyas nagy kapu; üzlet ajtó és egy kiskocsikat rollókkal. Cim: Forray-utca 2. sz. alatt. 2591

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható 80,000 kötetes kölcsönkönyvtárban, heti 8 filléres kölcsön díj ellenében. A könyvek újak és tiszták. Terjedelmes jegyzékek vidékre is. Zenemű kölcsönző intézet. Kerpál Izsó könyv és papírkereskedése, Aradon. 212

Három vidéki uriember

három ifju hölgygel óhajt megismerkedni. Fényképes ajánlatok „vigan élünk” jelíggel a kiadóhivatalba kéretnek.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Salacz Gyula-utcában volt „KIS PIPA” helyiséget átvettem és azt teljesen újonnan átalakítva és kibővítve a mai kor igényeinek megfelelő modern kávéházzá átalakítva és azt

EMKE KÁVÉHÁZ cimen

folyó évi augusztus hó 1-én

megnyitottam.

Főtörekvésem az leend, hogy tiszta és hamisítatlan italok, valamint hideg ételek és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség szives megelégedését kiérdemeljem.

Társaságok részére külön helyiségek!

Naponkint

egy elsőrendű cigányzenekar hangversenyez

Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Weinberger Lajos,

2518

Az EMKE kávéház tulajdonosa.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a szép üde arc, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcür ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5—6-szori használat után eltávolított kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheitspflege” nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ára 1 korona. 281

Lényeges árleszállítás

fehérnemű, vászon, chiffon és asztalneműeknél.

Megjegyezzük, hogy nem holmi kétes minőségű, hanem elsőrendű általunk garantált jó áru kerül olcsó eladásra.

Fentiekben kívül:

Czérna vászon
maradékok

méterenkint 70—80 kr.,
egész vékony 90 kr.-ért.
30% megtakarítás.

Chiffon és madapolan
maradékok

3 mt.-16l 6 mtrig darabokban
27 és 32 krajcár métere
Kiváló jó minőségűek.

3000 méter

egyféle egész finom batist
chiffon 60 kr. helyett
45 krajcár.

Ritka alkalmi vétel!

Fenti maradékok igen
alkalmasak

Internátus

kelengye összeállítására.

Pamut vászon
maradékok

erős szálú 30 krajc., közép
szálú, minden fehérneműre
alkalmasak, 32 krajcár métere.

Intézeti kelengye leány
és fiuk részére

készen raktáron vannak
vagy előnyös áron készíttetni
vállaljuk.

Rosenblüh H. és Társa

divatarunaz.

391